

Tasuta
Ilmub kaks
korda kuus
Tiraaž 10 860

Viimsi Teataja

Kelvingi sadama loomise lugu

1997. aastal asutatud MTÜ Kelvingi paadisadama juhatuse liige ja sadamakapten Avo Freibach rääkis sadama loomisest, tööhoidmisest ja tulevikuplaanidest. **Loe lk 11**

Oktoober – vaimse tervise kuu

Psühholoog-nõustaja Jane Alop soovib oktoobrist teha isiklik vaimne nauding. "Kõndimine on alati hästi kättesaadav tasuta abi oma psüühika heaks," sõnab Alop. **Loe lk 14**

Eesti esimene Estronaut

Viimsilane Hugo Alexander Talpsepp tuli esimesel koolinoorte kosmosekursil "Eesti otsib Estronauti" 10 parima hulka. Auhinnaks oli reis kaaluta oleku lennule. **Loe lk 8**

ETTEVÕTTEL KÜLAS: Alpaka brändi tooted on saadaval 30 erinevas riigis. **Loe lk 16–17 >>>**

Viimsi vald tänas ja tunnustas oma haridustöötajaid

TUNNUSTAMINE 4. oktoobril toimus Viimsi Artumis Viimsi vallavalitsuse poolt korraldatud traditsiooniline õpetajate tunnustus- ja tänuõhtu, millest võttis osa ligi 350 haridustöötajat Viimsi valla haridusasutustest.

Aet Tampuu
Üldhariduse
vanemspetsialist

Igapäevaselt pakuvad Viimsi lastele haridust põhi- ja huvikoolides, lasteaedades ja noortekeskuses kokku pea 600 inimest. "Lisaks igapäevasele tööle on viimastel aastatel haridustöötajatele lisandunud mitmeid täiendavaid väljakutseid, sealhulgas muukeelsete laste ja nende vanemate kaasamine ning lõimimine haridusellu. Tunnustan kõiki valla haridustöötajaid, sest nii koolid, lasteaedad kui ka noortekeskus on kõigi väljakutsetega väga hästi hakkama saanud. Täna haridustöötajate tänuõhtul tänan teid kõiki tehtud töö eest ja soovin homseks

rõõmurohket õpetajate päeva," sõnas vallavanem Illar Lemetti.

Tänuõhtul andsid vallavanem Illar Lemetti, abivallavanem Katrin Markii ja volikogu esimees Atso Matsalu üle järgmised tänukirjad:

■ Aasta noorsootöötaja / huvihariduse õpetaja 2024 on **Küllil Täht**, keda tunnustati pikaajalise ja silmapaistva töö eest näitetrupi Eksperiment eestvedamisel.

■ Aasta lasteaiaõpetaja 2024 on **Kristi Kirbits**, keda tunnustati silmapaistva ja suure hoolimisega tehtud töö eest MLA Viimsi Lasteaiaid Astri maja lasteaiaõpetajana.

■ Aasta klassijuhataja / mentor 2024 on **Anna Irjas-Kopli**, keda tunnustati pühendunud töö eest Haabneeme koolis klassijuhatajana ning tulemusliku töö eest digitehnoloogia rakendamisel õppetöös.

■ Aasta tugispetsialist / HEV-õpi-

Tunnustuse saanud õpetajate ühisplilt.
Foto: Arno Mikkor

lase toetaja 2024 on **Katrin Malm**, keda tunnustati pühendunud töö eest kaasava hariduse põhimõtete rakendamisel Viimsi koolis ja läbi taastava õiguse võrgustiku töö hooliva kogukonnakultuuri loomise eest.

■ Aasta haridusjuht 2024 on **Petter Sipelgas**, keda tunnustati mär-

kimisväärse panuse eest Viimsi kooli kujundamisel innovaatiliseks ja ühtse meekonnaga haridusasutuseks, kus õpetaja tahab õpetada ja õpilane õppida.

■ Aasta õpetaja 2024 on **Kaidy Öismets**, keda tunnustati silmapaistva töö eest Haabneeme kooli matemaatikaõpetajana ja õppema-

terjalide koostajana ning õpetajametii aktiivse tutvustamise ja esiletõstmise eest sotsiaalmeedias.

Lisaks anti üle ka haridus- ja teadusministeeriumi tänukiri Viimsi kooli õpetaja **Ljudmila Reimanni**le märkimisväärse panuse eest teiste keelte ja kultuuride tutvustamise eest.

INTERVJU

Aasta õpetaja galal 2024 valiti aasta hariduse sõbraks viimsilane, HK Unicorn Squadi eestvedaja Taavi Kotka

■ 5. oktoobril tunnustati rahvusvahelise õpetajate päeva raames Eesti haridusmaastiku silmapaistvamaid esindajaid.

Viimsist oli aasta õpetaja konkursil lausa kolm nominenti: aasta klassijuhataja nominentide seas Viimsi kooli õpetaja Katrin Malm, aasta gümnaasiumiõpetaja nominentide seas Viimsi gümnaasiumi õpetaja Arsen Abeljan ning aasta hariduse sõbra nominentide seas Taavi Kotka. Aasta hariduse sõbra tiitel omistatigi Taavi Kotkale, kes on viimsilane ja endine Viimsi vallavolikogu esimees.

Viimsis elav ettevõtja ja insener Taavi Kotka on haridusvaldkonda panustanud aastaid. Ta on pannud aluse Viimsis ja mujal Eestis tüdrukutele tehnoloogiaõpet pakkuvale HK Unicorn Squadile. HK Unicorn Squadi raames on tehnoloogiaharidust saanud üle 3000 tüdruku. "Taavi on oma pikaajalise ja süsteemse tegevusega mõjutanud otseselt kümnete tuhandete õpilaste haridusteed, aidates neil leida enda jaoks põnev seos teadus- ja tehnoloogiamaailmaga," vahendas haridus- ja teadusministeerium. Lisaks sellele on Kotka loonud haridus-avastuskeskuse Rakett69 Teadusstudiod ja pannud välja eripreemiad teadusvõistluse Rakett69 võistlejatele.

Soovime Viimsi kogukonna nimel Taavile palju õnne ja edu edasistes ettevõtmistes!

Taavi Kotka, mida saadud tunnustus teile tähendab?

Loomulikult on väga hea meel, et meie pere tegemisi on märgatud, ja suur aitäh neile, kes iganes meid nomineerisid.

Jõhvi kontserdimajas toimunud õpetajate gala oli väga hästi korraldatud ja usun, et kõik kohalviibijad tundsid ennast tunnustatuna.

Kripeldama jäi tõik, et oleme abikaasaga algatanud ja panustanud haridusprojektidesse võrdset, aga diploomile sai vaid minu nimi.

Miks on teile oluline noorte hariduse panustamine?

Meie riigi konkurentsivõime on ohus. PISA testides ehk siis kuni 9. klassini oleme Eu-

roopa parimad, kuid 25. eluaastaks kukume Euroopa Liidu viimaste sekka. Liiga lihtsalt on gümnaasiumis ja ülikoolides kättesaadav "mugavusharidus", mis ei taga konkurentsivõimelisi teadmisi ja oskusi tööturul läbilõomiseks. Näiteks reaalteadustega seotud erialade oluliselt väiksem populaarsus.

Noor inimene ja eelkõige tüdruk ei vali reaalkallakut, kui tal puudub valdkonnaga varasem kokkupuude, ta ei tunne ennast kindlalt või lausa kardab tehnoloogiat ja matemaatikat.

Selle hirmu äravõtmise tüdrukutele olemegi võtnud oma pere missiooniks, et ka tüdrukutele oleks võimalik paremini püüelda hästi tasustatud ja huvitavatele erialadele.

Sellepärast oleme läbi aastate ka nii raha kui ka sisuga aidanud "Rakett69" saadet ja Rakett69 Teadusstudiod.

Kuidas elab HK Unicorn Squad?

Unicorn Squadi süsteemis käib või on juba lõpetanud üle 4000 tüdruku, aastast lisandub üle 800. Vanuses 8–12 käib täna tehnoloogia huvihariduses tänu unicornidele tüdrukuid rohkem kui poisse. 7 aastat tagasi oli see näitaja 90%/10% poiste kasuks.

Eelmisest aastast alustasime koostöös TalTechiga ka Unicorn Squad PRO kursustega, kus 16–17-aastased tüdrukud saavad sisse piikuda nelja erinevasse reaalkonnaga erialasse (nt programmeerimine AI abil, elektroonika ja dronide ehitamine jne), et ärgitada neid valima reaalkonnaga oma karjäärina.

Millised on lähiaja plaanid?

Meile on tulnud päringuid Soomest, Šveitsist, Jaapanist ja muudest riikidest, et alustada samalaadise algatusega ka nende juures. Hetkel analüüsime, kuidas seda teha oleks võimalik, sest Eestis oleme pakkunud seda kõike tüdrukutele tasuta, seal aga tuleks leida teistsugune mudel. Kui keegi tahab meile Soomes appi tulla, siis oleme tänulikud!

Jane Saks

Viimsi Teataja toimetaja

Taavi Kotka aasta õpetaja galal. Foto: Aron Urb

JUHTKIRI

Räägime üldplaneeringust

Volikogu võttis 2022. aasta 15. veebruaril vastu otsuse Viimsi valla haldusterritooriumi üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise kohta. Info sellele otsusele järgnenud ja eesisevate tegevuste osas on kõigile kättesaadav valla kodulehel.

Küsitlused, uuringud, kaasamisüritused, kaasamis-keskkonda laekunud ettepanekud, kohtumised külavanemate ja külaseltside, maaomanike ja teiste vallakodanikega on andnud palju infot selle kohta, mida viimsilased soovivad ja kuhu me ühe või teise arengutsenaariumi teostudes paari-kolmekümne aasta pärast välja jõuame. Üldplaneeringu töörühm on materjali analüüsid teinud ära suure töö ja nüüd on üldplaneeringu eskiis esitatud avalikule väljapanekule. Seeläbi avanes kõigile viimsilastele võimalus eskiisiga tutvumiseks ja ettepanekute tegemiseks.

Kindlasti maksab lisaks eskiisile tutvuda läbiviidud uuringutega, kui varem pole selleks aega olnud. Näiteks sotsiaal-majanduslik uuring kirjeldab väga põhjalikult, milline on Viimsi tulevik (elanike arv ja selle vanuseline koosseis, maksumaksjate arv, ettevõtlus ja kodulähedased töökohad jne) erinevate arengutsenaariumite korral.

Pärast suuremahulise eeltöö tegemist oleme jõudnud punkti, kus peame otsustama, millist tulevikku me Viimsile soovime. Igaüks võiks kõigepealt esitada iseendale mõned lihtsad küsimused. Toon nende kohta mõned näited.

Kas näeme Viimsit 20–30 aasta pärast vananeva rahvastikuga omavalitsusena või soovime, et noorte inimeste osakaal säiliks praegusel või

Seejuures on oluline, et me otsiksime erinevaid arvamusi ühendavaid lahendusi.

sellele lähedasel tasemel? Kui me soovime ka tulevikus olla elujõulise rahvastiku koosseisuga omavalitsus, siis milline on sellele vastav arengutsenaarium?

Kas soovime rohkem kodulähedasi töökohti ja kas kasutusest väljas olevad endised tööstusalad peaksid leidma uue elu? Kui jah, siis mis oleks võimalike arendusalade omanike jaoks liikuma panev jõud, mida oleme valmis pakkuma?

Kas soovime, et Viimsi saaks endale keskuseala, kus on mõnus tänavaruum, palju väikeseid kauplusi, söögikohti ja erinevate teenuste pakkujaid? Kui jah, siis kas oleme valmis toetama vajalike eelduste loomist?

Kas toetame omavahel seotud rohekoridoride säilimist ja teket? Kui jah, siis kas me oleme valmis kaitsealasid laiendama?

Kui oleme nendele ja paljudele teistele küsimustele isenda jaoks vastused leidnud, siis tuleks algatada vastavasisulised arutelud näiteks naabritega, külaseltside koosolekutel ning muudel rahvakogunemistel. Seejuures on oluline, et me otsiksime erinevaid arvamusi ühendavaid lahendusi.

Üldplaneeringu koostamine on suur kompromisside tegemise kunst. Inimeste arvamused ja seisukohad ongi erinevad ja vastanduda on alati kergem, kui ühiseid seisukohti leida, aga ilma kokkulepeteta me üldplaneeringut koostada ei saa. Ühiste seisukohtade ja kompromissideni jõudmine aga aitab Viimsist kujundada veelgi elujõulisema omavalitsuse ja meeldivama elukeskkonna.

Üldplaneeringu eskiis on oluliste kogukondlike arutelude alusmaterjal, kus midagi ei ole kivisse raiutud. Kui eskiisil on midagi, mis peaks teie arvates olema teistmoodi, siis on oluline see välja öelda. Veelgi olulisem on aga välja pakkuda, kuidas see teistmoodi siis olla võiks.

Minul ja kolleegidel on valmisolek kohtuda kõigiga, kes soovivad arutada valla tulevikuvisioni. Palun andke oma kohtumissoovidest teada!

Illar Lemetti
vallavanem

Kuidas saada rikkaks? Investeerige targalt oma koduaeda

KODUÜMBRUSE ILU Tänapäeval on populaarsed igasugused õpikud ja koolitused rikkaks saamisest. Ka investeerimine koduaeda tasub ära. Kvaliteetselt projekteeritud, rajatud ja hooldatud koduaed on investering.

Kristiina Kupper
aednik-maastikuarhitekt

Kersti Kuus
maastikuarhitekt

Soomes viidi läbi uuring kvaliteetselt projekteeritud/rajatud/hooldatud aia ja kinnistu müügihinna ning -perioodi pikkuse osas. Selgus, et kui kõik eelnevalt nimetatud etapid aias on tehtud kvaliteetselt, siis maksis kinnistu Helsingi kandis 10% enam (mida põhjapoolse, seda väiksemaks protsent langes) ja ka müügi periood oli samavõrra lühem. Ehk kaunis koduaed on investering, mitte kulu. Aga milline on kaunis aed?

Vaadates meie kinnisvarakuulutusi, siis rõhutatakse ka nendes mõne maastikuarhitekti või aiakujundaja nime ja loodu kvaliteeti. Samuti leiame märke, kui aed on saanud kaunima kodu tiitli. Tegelikult on meie koduümbruse ilule tähelepanu pööratud ja õpetussõnu jagatud juba 1930. aastatest, kui president Pätsi juhtimisel alustati sellistest põhitõdedest nagu loomade ja iluaia eraldamine, külmade tuulte kaitseks kuusehekkide istutamine, lipumastide paigaldamine ja majade värvimine.

Ka nõukogude ajal oli kodukaunistamine ja iluaianud au sees. Aianduse ja mesinduse selts korraldas üle Eesti õppepäevi, välja anti kaunistamise kodule tunnustust. President Lennart Meri üleskutsel taaselustati 1997. aastal kodukaunistamise liikumine. Presidentide tänu on pälvitud ca 2000 kodu üle Eesti. Olles ise liikumisega seotud ja sõitnud päevi mööda Pärnu maakonda või Pärnu ja Tallinna linna, siis mis on jäänud silma igal aastal kümneid ja kümneid koduaedasid külastades? Presidentide konkursile esitatakse ikka dünaamilise haljastusega, mitte üheülbali elupuuekkide ja muruga aedasid. Ehk kaunis koduaed on kindlasti mitmekesise haljastusega aed.

Koduaed tervendab meid

Mitmekesine kaunis koduaed on investering mitte ainult rahalises mõttes, vaid investering ka koduomanike tervisesse. Tervendamine toimub, kas me soovime seda või mitte. Tänapäeval räägitakse palju elurikkusest ja sel-

lest, miks see meile tihedalt koos elades vajalik on. Kiire elutempo juures on meile eluliselt vajalik puhkus – taastumine. Teadlased on kindlaks teinud, et mida mitmekesisemas roheluses viibime, seda parem on see meie taastumisele (efektiivsele töövõimele ja selle kestvusele). Muidugi on hea, kui rohelust üldse on, aga kõige paremini “ravib” meid looduses viibimine. Aga aiaomanikena soovime ju nautida oma aeda – muidu oleksime valinud elukohaks korteri.

Mitmekesine haljastus aitab säästa aega ja raha

Targalt kujundatud aed vähendab nt ajakulu niitmisele sh trimmerdamisele. Siinkohal mõned põhitõed – taimed istutada suurematesse istutusalaadesse, mitte üksikult murualale; trimmerdamise vältimiseks lõigata peenraseravad selliselt, et ääri on võimalik niita; multšida puude ümbrused / põõsaste alused; kasutada piirdeaia all soklit või eraldi betoonkive laiusega, mis võimaldab muruniitja rattaga sellel sõita jne.

Kauniks ja funktsionaalseks koduaiaks ei ole vaja hektareid – vaja on tahet ja tarkust.

Mitmekesise haljastuse korral toetavad taimed teineteist, vähem on vaja kasta ja rohida. Kui kasutada vabakujulisi põõsaid või hekki, jääb ära ka iga-aastane pügamine.

Kuidas koduaia väärtust tõsta?

Kindlasti ei ole siinkirjutajad elupuude kui taimede vastu, vaid nende massilise ja üheülbalise kasutamise lõpetamise poolt. Me kõik hindame privaatsust, kuid ka seda on võimalik luua targalt. Kui mõtlete oma koduaia peale, siis võib jagada privaatsed tsoonid või vaated kaheks – need, mis on vajalikud kogu aeg, ja need, mis olulised suvel. Esimeste osas tasub tõesti kaaluda igihaljaste taimede kasutamist, kuid suvel piisab ka heitlehiste taimede kasutamisest. Mõlemate soovide rahuldamiseks on meie kliimasse taimelikut küllaga. Heki asemel võib vaatesuunda sulgema istutada hoopis grupiti taimi – tulemus on juba mitme-

Privaatsust saab edukalt tekitada ka nt ungari sirelist heki, kuhu sisse on pikitud jugapuud ja põisnelat. Foto: Kristiina Kupper

kesisem. Silmale ilus ja tervisele kasulik oleks miksida piirdeistutuse sisse ka söödavate marjadega põõsaid ja puid (must aroonia, must leeder, astelpaju, pihlakas jne) – saame korjata ise või jätta lindudele.

Südamele soovime panna, et aiaomanikud arvestaksid ka naabritega. Kõrgema haljastuse istutamisel tuleb silmas pidada ka varjude tekkimist ja varjus ei taha tegelikult paljud taimed kasvada (mure on ka muruga) ning nii võib jääda naaber ilma kõõgiviljaaiast või püsililledel õite ilust.

Sügisene istutus aitab säästa

Taimeplatsidel on allahindlused täies hoos ja õhus on parajalt niiskust. Ei pea muretsema põuase kevade pärast. Siinkohal tuleb mees pidada, et istutatud taimed peavad jõudma juurduda. Kui soovite istutada suuremaid okaspuid, mis pole kasvatatud potis, siis nende istutamist võiks lükata edasi järgmise aasta septembrile – nad vajavad juurdumiseks soojemat mulda. Muidu on reegel, et istutada võiks hiljemalt kaks nädalat enne külma. Aga kes ütleb, millal täpselt lumi tuleb? Viimastel sügistel on istutustööd lõppenud novembris lumega, mis maha jääb.

Õeldes sõna iluaianud, tuleb meelde Inglismaa ja brittide oskus vaid mõnekümnel ruutmeetril aias imesid teha. Kauniks ja funktsionaalseks koduaiaks ei ole vaja hektareid – vaja on tahet ja tarkust. Nüüd on õige aeg hakata soovi korral valmistuma koduaia muutmiseks. Olgem siis targad ja osakem tahta enam kui vaid muru ja elupuud – saagem rikkaks ka koduaia!

Viimsi Teataja

Toimetaja ja reklaamitoimetaja: Jane Saks, tel 5686 0007, e-post jane.saks@viimsi.ee

Väljaandja: Viimsi Vallavalitsus

Trüki toimetanud: Meedium OÜ, tel 5661 1097, e-post yks@ajakirjyks.ee

Kojukanne: Eesti Post AS, tel 661 6616 E–R kell 9–20, L–P ja riigipühadel kell 9–15, e-post info@omniva.ee

Vallaleht ilmub kaks korda kuus reedeti. Infoteadete digiarhiivi vaata veebist aadressil viimsi.ee/viimsi-teataja/arhiiv. Ajaleht järgmine number ilmub 1. novembril. Kaastööde ja reklaamide esitamise tähtaeg on kolmapäev, 23. oktoober.

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ajaleht@viimsi.ee. Kaastöid võib tuua ka otse toimetusse või saata postiga aadressile **Nelgi tee 1, 74001 Viimsi, Harju maakond**. Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja lühendada.

www.viimsi.ee

Kehtiv planeeringu ehitusõigus (vasakul) kõrvutatuna kavandatava ehitusõigusega (paremal). Alale on kehtiva ehitusõigusega võimalik püstitada üks 20 m kõrgune hoone, kavandatava planeeringuga on soov ala kujundada ringi ja hoonemahud liigendada selliselt, et sinna alale tekib mh keskväljaku ala koos kohviklaga. Ehitusmahud jäävad uue lahendusega samaks. Eskiisid: AS K-Projekt

Viimsi vallavolikogu asub lähiajal arutama Randvere tee 9b detailplaneeringut

VALLA KESKUS Viimsi vallavalitsus kiitis heaks ja edastas volikogule ettepanekute tegemiseks ja algatamise otsustamiseks Viimsi keskuse detailplaneeringu. Sellega soovitakse luua valla tuiksoonele atraktiivne piirkond, mis võimaldab edendada ettevõtlust, laiendada teenusmajandust ja luua kvaliteetse vaba aja veetmise võimalusi.

Heiko Leesment

avaliike suhete osakonna juhataja

Viimsi vallale laekus 2023. aasta suvel Randvere tee 9b ehk vana staadioni kinnistu omaniku esindaja AS-i K-Projekt detailplaneeringu algatamise taotlus. Sellega soovitakse valla keskuses asuvale 20 999 m² suurusele katastriüksusele, kus täna asub räämas ja kasutusest väljas staadioniala, luua uus elanikele suunatud keskkond. Sinna plaanitakse rajada kaasaegsed äri- ja ettevõtlushooned, mille juures oleks kvaliteetseid ja atraktiivseid vaba aja veetmise võimalusi.

Detailplaneeringu koostamise üks eesmärke on kavandada ringi seal kehtiva detailplaneeringuga ette nähtud monoliitne hoonemaht. Lisaks kaasneb sellega planeeringuala krundi maakasutuse sihtotstarbe muutmine ühiskondlike ehitiste maast valdavalt äri- ja büroohoonete maaks.

Vallavanem Illar Lemetti sõnul on kavandatav planeering üks osa vallale keskuse kujundamise protsessist. "Pärast planeeringu algatamist on kavas arendaja ja valla

poolt allkirjastada ühiste kavatsuste memorandum, mis näeb ette koostööd kogukonnaga ideede kaardistamisel," ütles vallavanem.

Abivallavanem Alar Miku sõnul on uus detailplaneering vastavuses kogukonna ootustega tuleviku osas. "Kehtiv detailplaneering näeb ette ühe suure monoliitse ja 20 meetri kõrguse parklatega ümbritsetud hoone rajamise, aga see ei ühti enam vallavalitsuse nägemuse ega avalikkuse ootustega," ütles abivallavanem ja kinnitas, et sinna ei planeerita kõrghooneid. "Kogukonna selge soov on olnud, et neid sinna ei tuleks ja sellest ootusest me ka lähtume."

Eskiisid on valdavalt toodud 3-korruselise maht (varieerudes 2–4 korruseni). Kui mõni hoone soovitakse rajada kõrgem, siis selle kõrguspääriks on praeguse Viimsi spaahoone kõrgus. "Teatud kõrgemad ja madalamad hoonemahud on vajalikud, et saavutada arhitektuurne terviklikkus," selgitas Alar Mik.

Planeerimisel on kesksel kohal kogukonna huvid ja avatus

Abivallavanem Alar Miku sõnul on uue detailplaneeringuga kavas ala kujundada märksa liigendatuna, mis võimaldab luua ühiskondlikke alasid, parke, väljakut jm kogukondlike alasid. Uue detailplaneeringuga on kavas luua erinevaid taskuparke, kujundada keskväljak, kohviklad jne.

Võimalik tervikala eskiis (vaadatuna Randvere tee kohalt), kus kehtiv ehitusmaht on liigendatud ja ala ühendab tervikult keskväljak. Eskiisid: Kadarik Tüür Arhitektid OÜ

si ka inimkeskemaks. "Sinna nähakse ette päris palju avalikku ruumi jalgsi liikujatele ja ala keskmeks saab olema avalik väljak, mis lisab piirkonnale atraktiivsust," ütles abivallavanem.

Kui ühelt poolt kujundab see detailplaneering atraktiivsema arhitektuurse keskkonna täna kasutult seisvale maale, siis teisalt aitab see suurendada äri- ja teenindusvaldkonna esindatust Viimsi keskuses.

"See on olnud viimsilaste pikaajaline soov, et valla keskuses oleks rohkem kohapealseid teenuseid ja võimalusi. See on antud detailplaneeringu selge fookus ja saan kinnitada, et sinna ei kavandata ka elukondlikku tegevust," selgitas Alar Mik.

Abivallavanema sõnul pööratakse planeerimisel erilist tähelepanu ruumilise lahenduse põhimõtetele, mis tõstaksid avaliku ruumi kvaliteeti ja soodustaksid ala mitmekülgset kasutust kogu päeva jooksul. Parkimine on plaanis lahendada maa-alusena, et see teeniks kogukonna huve ka vajaliku varjumiskohana kriisilukorras.

Säilitada tuleb olemasolev kõrgalajastus ning rajada juurde uut haljastust. Ala tervikuna peab olema inimestele lihtsalt ligipääsetav ja sellele ei tohi rajada piireid, mis

takistavad sinna ligipääsu. Maaomaniku ettepanekul plaanitakse sinna ka kunstiteoseid ja disainlahendusi, mis muudaksid ala atraktiivsemaks.

Pärast volikogu otsust algatada planeering on esialgse lahenduse esitamine kavandatud kuue kuu jooksul. Sellele järgneb valla seisukoha andmine ja avalik väljapanek. Täielik planeeringuprotsess on kavas läbi viia järgneva 33 kuu jooksul. Planeeringu täpse menetlemise ajakava sätestab planeerimiseadus. Keskkonnamõtjude strateegilist hindamist selle eelhinangu alusel algatada ei ole tarvis.

Kehtiv detailplaneering vs uus detailplaneering

Kehtiva detailplaneeringu kohaselt on krundile lubatud ehitada üks 6700 m² ehitusaluse pinnaga (brutopind ligi 26 000 m²) ja 20 meetri kõrgune 4-korruselise hoone ning kavandada väljalad autoparklaks. Uue planeeringuga tehakse ettepanek see monoliitne maht liigendada, brutopinnaga ligi 26 000 m². Seega maht on ettepaneku kohaselt sama kehtiva detailplaneeringuga, kuid see liigendub valdavalt 2–4-korruseliste hoonetena, kus tänavaruum on mõeldud inimestele ja kergliikuritele.

Avalik huvi planeeringu algatamisel:

- täiendavad varjumiskohad (ca 1800 in)
- keskväljaku ja vaba-aja alade rajamine
- kodulähedaste töökohtade loomine
- vallasisesed mitmekesisemad teenused
- arhitektuuriselt parem lahendus
- kvaliteetne avalik ruum
- pendelrände vähendamine

Kehtiva detailplaneeringuga on alale kavandatud ühiskondlike ehitiste maa, uue planeeringuga valdavas osas ärimaa.

Kehtiva detailplaneeringuga on ette nähtud parkimine nii tänavaruumis kui ka hoone mahus. Uue detailplaneeringuga on kavas see lahendada maa-aluse parklaga, mis saab olema elanikele vajalik varjumiskoht ohu olukorras.

Kehtiva detailplaneeringuga ei ole alale kavandatud ühistegevuse alasid, parke, väljakut jm kogukondlike alasid. Uue detailplaneeringuga on kavas luua erinevaid taskuparke, kujundada keskväljak, kohviklad jne.

Vaade kohvikualale.

Üldplaneeringu infokiri XVIII

ÜLEVADE Oktoober on üldplaneeringu eskiislahendusega tutvumise kuu. Viimsi valla haldusterritooriumi üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu on avalikul väljapanekul kuni 31. oktoobrini.

Endrik Mänd
peaarhitekt

Loodan, et kõik huvilised on tänaseks üldplaneeringu materjalid valla kodulehelt üles leidnud ja jõudnud nendega juba põhjalikult tutvuda. Kui mitte, siis on ehk kasu järgnevast ülevaatest, kust mida leida ja millele tähelepanu pöörata, et soovi korral ka ise üldplaneeringu koostamisse panustada.

Üldplaneeringu eskiislahendus on eelkõige elektrooniline dokument, mis on kättesaadav Viimsi valla kodulehel oleva üldplaneeringu kaasamiskeskonna kaudu (käivitub kodulehe avalehel ülaserivas kiirviite "Üldplaneering" avamisel) veebiaadressil bit.ly/ViimsiUP. Lisaks on võimalik dokumentidega tutvuda ka Viimsi vallamajas (Nelgi tee 1) ja Viimsi raamatukogus (Randvere tee 9) kohapeal.

Üldplaneeringu materjalid koosnevad üldplaneeringu eskiisist, üldplaneeringu keskkonnamõju ja muude asjakohaste mõjude strateegilise hindamise aruande (KSH) eelnõust ning üldplaneeringu lisadest. Üldplaneeringu eskiislahendus koosneb omakorda kaardikihtidest ja seletuskirjast, mis teineteist täiendavad ning koos kirjeldavad maa-alade kasutus- ja ehi-

tustingimusi, mis hakkavad olema aluseks valla arengu kujundamisel ja suunamisel järgmise paarikümne aasta jooksul.

Üldplaneeringu kaardikihid avanevad, kui kaasamiskeskonnas valida vaade "kaardirakendus". Kasutusmugavuse huvides saab kiirelt liikuda Viimsi poolsaare, Naissaare ja Prangli saare vahel, samuti saab kaardikihte oma soovi kohaselt sisse ja välja lülitada, et teid huvitav info oleks võimalikult arusaadavalt kuvatud.

Üldplaneeringu seletuskirja, KSH aruande ja üldplaneeringu lisad leiab kaasamiskeskonna kõigist vaadetest, kui ülemiselt teema-realt valida teemaviide "materjalid". Lisaks üldplaneeringu eskiislahendusele soovitatakse tutvuda ka KSH aruandega, milles avatakse, millised on eskiislahenduses pakutud planeeringulahendusega kaasnevad mõjud – eelkõige mõjud looduskeskkonnale, aga ka mõjud kogukonnale tervikuna.

Üldplaneeringu olulisemad lisad, mis on mõjutanud planeeringu ruumilise lahenduse koostamist, on kindlasti üldplaneeringu koostamise käigus teostatud erinevad uuringud ja analüüsid ning üldplaneeringu kaasamiskeskonna kaudu või kirjalikult laekunud ettepanekud valla elukeskkonna kujundamiseks. Ka need materjalid on samast leitavad, kusjuures parema ülevaate saamiseks on ette-

Üldplaneeringu eskiislahenduse avalikule väljapanekule järgneb avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu 13. detsembril kell 15–18 Viimsi raamatukogus. Foto: Allar Lehtsalu

panekud koos vallapoolse lühida tagasisidega esitatud tabeli kujul. Kinnitan, et uuringute näol on tegemist huvitava ja kasuliku lugemise, kust saab oma valla kohta väga palju informatsiooni. Samas tuleb arvestada, et uuringute järeldused ja ettepanekud sisaldavad eelkõige uuringu teostaja ekspertarvamust, mis on olnud sisendiks üldplaneeringu eskiislahenduse koostamisel ja sellisena toimub uuringutulemuste rakendamine ikkagi valla kaalutluse kaudu.

Üldplaneering on üldine planeering

Eskiislahendusega tutvudes on tähtis meele pidada, et üldplaneering on üldine planeering. See tähendab, et üldplaneeringul on oma üldistusaste, mis on sobiv valla arengu suunamiseks laiemalt, aga ei kirjelda detailselt konkreetse katastriüksuse kasutus- ja ehitusvõimalusi. Üldplaneering määrab siiski maa-alade kasutus- ja ehitustingimused, mis on hiljem aluseks detailplaneeringute koostamisel ning projekteerimistingimuste ja ehituslubade andmisel.

Eelnevast tulenevalt on valla teadlik valik, et üldplaneeringu kaardikihid ei kajasta katastriüksuste piire ning kaardi täpsusaste on kaardi suurendamisel piiratud mõõtkavaga ca 1:3000-le. Samuti ei kajastata kaardil üldplaneeringu juhtotstarbeid, mille ligikaudne pindala ületaks 2500 m², sest sellega halveneks kaardi loetavus ning kasvaks hüppeliselt võimalik vigade oht.

Iga viimsilase tagasiside planeeringulahendusele on meie jaoks väärtuslik ja oodatud.

On oluline, et seletuskirjas kirjeldatakse ka iga üldplaneeringu juhtotstarbe võimalikke kõrvalotstarbeid ehk nagu mõiste kirjapiltki viitab, määratleb kaardil kindla värviga tähistatud üldplaneeringu juhtotstarbe selle maa-ala peamise (juhtiva) otstarbe. Seejuures pean

vajalikuks rõhutada, et üldplaneeringu juhtotstarve ei tulene ega sõltu katastriüksuse olemasolevast sihtotstarbest, küll võib aga teatud juhtudel olla hiljem aluseks katastriüksuse sihtotstarbe määramisel.

Kindlasti huvitab igaüht, kuidas üldplaneeringu eskiislahenduses toodud tingimused mõjutavad talile kuuluvat maaomandit või selle lähiehitust. See ongi oluline ning iga viimsilase tagasiside planeeringulahendusele on meie jaoks väärtuslik ja oodatud.

Lõpetuseks lisan siiski omapoolse soovitus – kui olete maaomanikuna (või ka külaelanikuna) kujundanud oma arvamusel planeeringulahendusest, siis võtke hetk ja sõnastage need väärtused, mida te Viimsi kui koduvalla elukeskkonna kujundamisel oluliseks peate, ja tingimused, mida võiks teie arvates laiemalt rakendada, et need väärtused oleksid kaitstud. Kui teie sisetunne ütleb, et vaade üksikule kattub enam-vähemgi vaatega üldisele, siis usun, et oleme üldplaneeringu koostamisel teinud siiani üsna head tööd.

Randvere keskuse bussipeatus ja sealne ristmik muudetakse ümberehitustöödega ohutumaks

LIKLUSOHUTUS Randvere külas asuva Meie kaupluse esises peatuses algavad ümberehitustööd, samal ajal muudetakse ohutumaks ka Schüdlöffeli tee ja Randvere tee ristmik.

Alar Mik
abivallavanem

Vallavalitsus alustas eeltööd Randvere keskuse bussipeatuse ohutumaks kavandamisel juba Meie poe projekteerimise lõpufaasis üle aasta tagasi. Toona polnud selge lõplik poeesise väliala lahendus ning sellest tulenevalt ka transpordiameti nõuded. Käesoleval aastal koostati lõplik väliala ja bussipeatuse ümberehitamise projekt, mis nägi ette teede ja taristu ringehitamise ning kaupluseesiste aladega kokkuvõimise.

Bussipeatus ehitatakse põhjalikult ringi

Bussipeatuse ja lähiala ümberehituse projekti koostas InfraProjekt OÜ ning sellega on kavas rajada

bussipeatusesse Randvere keskus 3 me laiune busside peatumise tasku. Siis ei pea bussid sõiduteel peatuma, mis põhjustas ohtlikke olukordi möödajasõitudel. Lisaks rajatakse äärekiviga 14 m pikkune ooteplatvorm. Kavas on peatusesse panna eraldi laiem ootekoda, et kõik bussiootajad kenasti vihma alla mahuksid. Samuti ehitatakse osaliselt ringi kergtee, mis viiakse kokku Meie kaupluse esi-

se väliala ja käiguteedega. Poe ette jääb kaupluse maale tõukerataste parkla, millele sõlmime lähiajal ka servituudi kokkuleppe.

Ehitustöödeks on läbi viidud riigihange ning lepingu allkirjastamine on kavandatud tulevase nädalale. Tööd algavad oktoobris ja kestavad orienteeruvalt aasta lõpuni. Võimalik, et viimased haljastustööd tehakse kevadel. Tööde maksumus on kokku ligi 63 000 eurot,

Vaade peatusest ümberehitatavale Randvere keskuse bussipeatusel. Fotod: Allar Lehtsalu

tööd teostab InfraRoad OÜ. Tööde tulemusel on tagatud piirkonnas erinevate liikumisviiside kättesaadavus ja mugav ühistransporditaristu.

Ristmiku nähtavus paraneb Randvere tee ja Schüdlöffeli tee ristmikul on nähtavus olnud pikemat aega mureks. Seda on parandatud liikluskorralduslike vahenditega, kuid parema ohutuse tagamiseks on kavas avardada seal nähtavust. Vallavalitsus on väga tänulik Randvere tee 199 kinnistu omanikule, kes on vallaga teinud koostööd ja võimaldanud omandada vajaliku maa eramaast teemaa koosseisu.

Tööd on juba alanud ja nende käigus lammutatakse osaliselt olemasolev piirdeaed ja nähtavusalalt eemaldatakse samuti kõrghaljastust. Seejärel ehitatakse uus vundament ja piirdeaia taandega loik uude asukohta. Kokku on tööde maksumus 6500 eurot ning tööd valmivad oktoobri teises pooles. Tööd teostab WWR Systems OÜ.

Tööde tulemusel tekib kergliiklejatele ja sõidukijuhtidele avaram

nähtavusulatus, liikluskorraldus ei muutu. Uue lahendusega väheneb oht eelkõige vähemkaitstud liiklejatele (jalakäijad, ratturid) ning paraneb tervikuna ohutus kooliteel.

Jalakäija vaade kergliiklusteelt Schüdlöffeli tee ja Randvere tee ristmiku suunas. Vasakul oleva aia demonteerimistööd on alanud.

Sõidukijuhi vaade Schüdlöffeli teelt Randvere tee suunas. Paremale jäävat kõrghaljastust on kavas liiklusohutusest tulenevalt eemaldada ja piirdeaia taandega ehitamine võimaldab senisest paremat nähtavust.

Roheline ja mitmekesise loodusega Viimsi

ÜLDPLANEERING Oktoobris toimub uue ja Viimsi valla tervet haldusterritooriumi hõlmava üldplaneeringu eskiisi avalik väljapanek. Lahenduse kohaselt hõlmavad suure osa vallast mitmesugused rohe- ja haljasalad.

Alar Mik
abivallavanem

Rohealad tagavad mitmekesise elukeskkonna

Võrreldes kehtiva üldplaneeringuga on uue üldplaneeringu eskiisi ette näinud suurema rõhu rohealade säilitamisele ja laiendamisele. Lahenduse koostamisel on looduslikele aladele antud prioriteet uute hoonestatud alade ees. Aastaid on keskendutud elamuarendusele, mis nüüd vajab tasakaalustamist, et suunata rohkem tähelepanu looduskeskkonnale ja avalikele aladele. Need on alad, mis mitte ainult ei säilita meie elukeskkonda, vaid ka väärtustavad ja rikastavad seda – olgu need näiteks pargid, heinamaad, haljakud või looduslikud alad. Seni on looduskeskkond jäänud ruumiloomes teenimatult tapaplaanile, kuid see omab kvaliteetse elukeskkonna osana kõrget väärtust. Lähtudes rohevõrgustiku auditi tulemustest ja ekspertide soovitudest, on uue üldplaneeringu keskmes Viimsi valla mitmekesise looduskeskkonna hoidmine ja kogu valda katva sidusa rohevõrgustiku säilitamine ning võimalusel selle toimimise parendamine.

Elurikkuse hoidmise vajalikkus

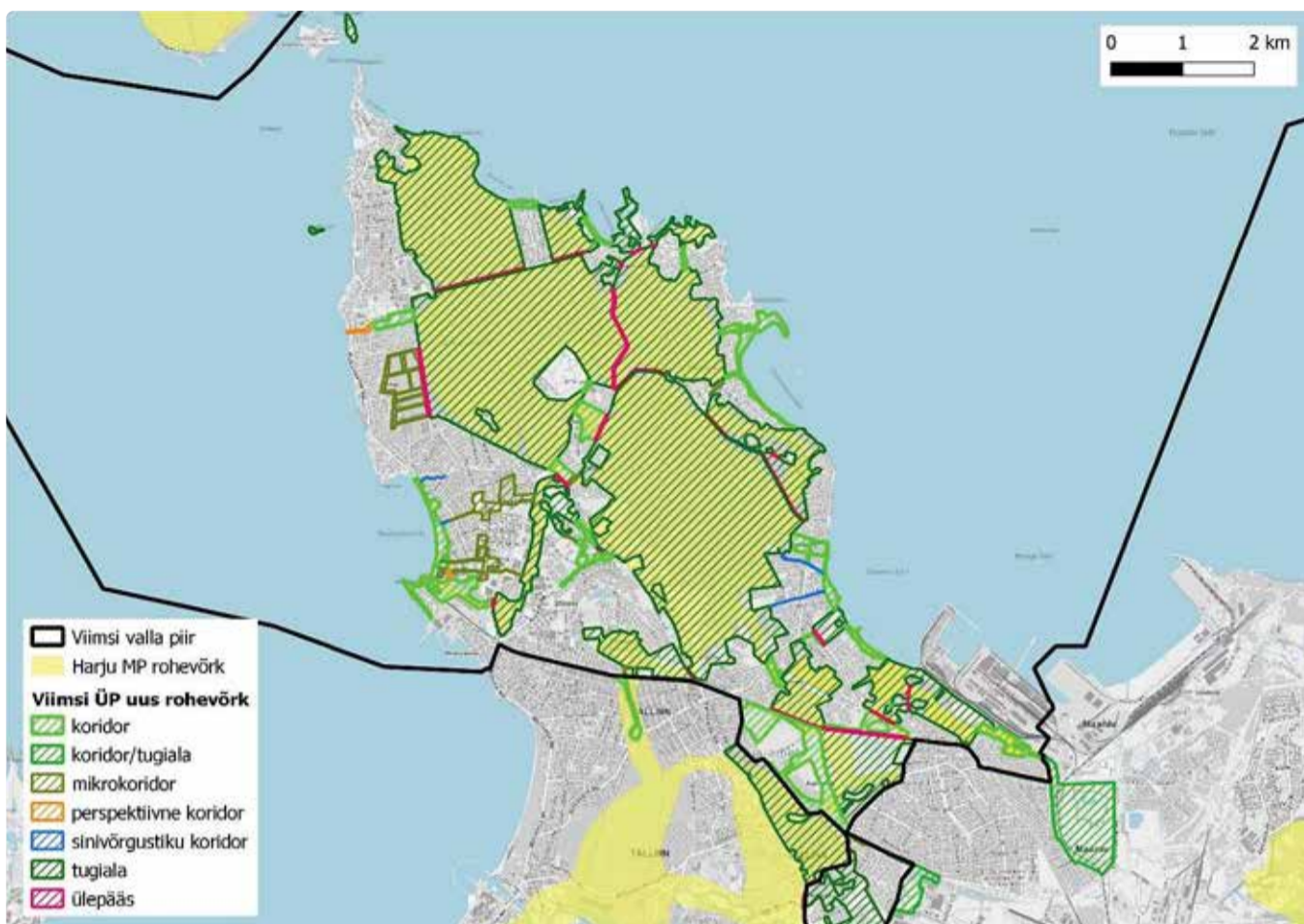
Vajadus elurikkama keskkonna järgi on sageli teadvustamata. Elurikkus tähendab, et meie ümber on palju erinevaid taimi, loomi, see-

ni, vetikaid, putukaid ja mikroorganisme ning nende koosmõjus kujunenud kooslusi, millesse on oma panuse andnud ka eluta looduse pool. Elurikkus ei seisne ainult kaitsealuste liikide hoidmises, vaid üldises looduslikus mitmekesisuses meie koduhoovis, metsaservades või parkides. Iga liik, olgu suur või väike, mängib olulist rolli ökosüsteemi toimimises, olles näiteks tolmeldaja, vee puhastaja või orgaanilise aine lagundaja ning seeläbi ka pinnase viljakuse säilitaja.

Elurikkuse säilitamine ei ole ainult ühe maaomaniku või ühe ajastu küsimus – see on kohustus kõigi ees, kuna looduse tasakaal mõjutab meid kõiki. Kaitsealad ja rohevõrgustikud on loodud selleks, et tagada meie väärtuslike loodusmaastike säilimine koos liikide ning kooslustega. Lisaks omavad alad rolli säilitamaks loomade rändeteed ning sidusus kõige elusa vahel. Maastikukaitsealade ja rohevõrgustiku kaudu saame kindlustada, et elurikkus on tagatud ka tulevastele põlvkondadele ning siin elavad inimesed ja muu elustik oleks tervem. Iga maaomanik saab panustada, hoides oma ümbrust liigirikkana ja toetades elupaikade säilitamist, sest meie tegevus täna määrab looduse terve homme.

Üldplaneering ja rohealad

Kõige suurema ala moodustavad üldplaneeringu eskiisil metsased alad – need on tumedama rohelise tingimärgiga tähistatud alad nii poolsaarel kui ka saartel. Viimsi

Viimsi valla üldplaneeringu eskiisil kajastatud rohevõrgu paiknemine valla mandriosas.
Joonis: KSH aruanne, kaart: Maa-amet

vallas on metsade osakaal ligi 60% kogu valla pindalast.

Metsadele järgnevad avamaastikud – erinevad heinamaad, rannaroostikud, niidud, luhad –, mis moodustavad ligi 8% valla pindalast. See number on suhteliselt väike, mis teeb avamaastikud Viimsis omaette väärtuseks. Sellest tingituna on avamaastikke nimetatud üldplaneeringus ka väärtuslikeks avamaastikeks. Avamaastik on oluline rändlindudele näiteks pesitsemiseks, loomadele on see toitlulauaks, taimedele kasvukohaks, inimesele pärandkultuuri säilitamiseks. Kui seni on Viimsis maastikukaitsealadega peamiselt metsasid kaitstud, siis uue üldplaneeringuga vaatleme ka avamaastikke kui olulisi elemente rohevõrgustikus ning kaitsealade koosseisus.

Kolmanda rohealade grupi moodustavad erinevad haljakud – pargid, haljastatud mänguväljakud jms tiheasumite roheelemendid. Selle osakaal on 5% kogu valla pindalast. Neid alasid täiendavad lisanduvad haljasalad, kui viiakse elu mõnda tervikala planeeringut. Seega see number suureneb ajas.

Üldplaneeringu eskiisil näeb ette, et ligi 71% valla pindalast on rohealade juhtotstarbega. Sellele lisanduvad veel elamumaade, ühiskondlike hoonete ja ärimaade koosseisus olevad haljasalade mahud. Selline on meie roheline ja aedlinlik Viimsi uue üldplaneeringu eskiisil.

Looduskaitsega alustati Viimsis juba 18. sajandil

Viimsi valla territooriumil tegeleti looduskaitsega juba 13. sajandil. Nimelt peetakse Taani kuninga poolt sätestatud Naissaare metsa raiekeeldu 1297. aastast Eesti vanimaks looduskaitsealaseks dokumendiks üldse. 17. juunil 1297 avaldas Taani kuningas Erik Menved käsu kaitsta metsa Naissaarel ning lisaks ka Aegnal, Paljassaarel. Kolme aasta pärast on meil võimalik

Avamaastikud on oluline osa rohevõrgustikust. Need on muuhulgas toitumislauaks ulukitele, pesitsemiskohaks aga ka rände ajal peatumispaigaks lindudele. Fotol silo tegemine Mäealuse maastikukaitsealal.
Foto: Taavi Rebane

tähistada Eestimaa looduskaitsega seotud 730. juubelit. See kõnekas fakt näitab, et siinsetel maastikel ja looduskeskkonnal on oma pikk ajalugu.

Ka kohaliku omavalitsuse moodustatud kaitsealadel oleme üpriski esinduslikud, kuid selles osas on veel tööd teha, et kõik väärtused saaksid kaitstud. Hetkel on meil looduse kaitse korraldatud läbi üldplaneeringu (kaitsemets jm rohealad), teemaplaneeringu (erinevad elemendid, alates tuumalast kuni puhveralani) ja maastikukaitsealade. Pilt on üpriski kirju ja teada tuleb erinevaid planeeringuid ning eeskirju. Uue üldplaneeringu eskiisiga tehakse ettepanek moodustada juurde kaitsealasid, et seeläbi kaitsekorraldus ühtlustada ja tagada alade sidusus.

Loodust tuleb kaitsta igal pool

Looduse hoidmine ja kaitsealade rajamine ei ole vaid kohustus, vaid ka võimalus säilitada meie kätte usaldatud unikaalsed loodusväärtused põlvkondade üleselt. Üldplaneeringu eskiis teeb ettepaneku

kümnele alale kohalike kaitsealade loomise, kusjuures osad neist on seotud olemasolevate kaitsealade laiendamisega. Kaitsealade eesmärk on kindlustada piirkonnale omaste looduskoosluste ja pärandmaastike pikaajaline säilimine, samuti rohevõrgustiku ja loodusühvede jätkusuutlik hoidmine. Kaitsealade laiendamine ja uute loomine eeldab koostööd maaomanikega. Nagu ka vallavanem juhtkirjas kirjutab, on üldplaneeringu koostamine suur kompromisside tegemise kunst. Kõik see eeldab koostööd ja tingimustes kokku leppimist. Kindlasti ei ole soovi maaomanikele kaitsealadel kõike keelata.

Oluline on kokkulepete ja tasakaalustatud lahenduste leidmine, mis seeläbi aitab Viimsist kujundada veelgi atraktiivsema ja harmoonilisema elukeskkonna. Usun, et ka maaomanikel on soov hoida siinset elurikkust. Maastikukaitsealal tuleb küll teatud reeglitega arvestada, aga oluline ongi selles osas leida mõlemat poolt rahuldav tingimuste komplekt. Selleks kaasame maaomanikud eraldi.

Maastikukaitsealade (MKA) paiknemine ja uute ettepanek poolsaarel hõlmab suure osas seniseid kaitsemetsi ja rohealade teemaplaneeringu alasid. Heleroheline – olemasolev MKA, sinine – riiklik kaitseala, lilla – uute MKAde või olemasolevate laienduse ettepanek. Joonis: ÜP eskiis, kaart: Maa-amet

Kolmas ettevõtluspäev oli viimsilaste seas populaarne

ETTEVÕTLUS 2. oktoobril kohtusid Viimsi Artiumis taas meie kogukonna ettevõtjad ja ettevõtlusest huvitatud inimesed.

Heiko Leesment
avalike suhete osakonna juhataja

Võrreldes varasemate ettevõtluspäevadega oli selle aasta programm saanud olulise täienduse tasuta koolituste näol. Algselt väiksematesse ruumidesse planeeritud koolitused osutusid publiku seas menukaks ja tuli ümber kolida suurematesse. Kokku soovis keskpäeval alanud koolitustest osa saada 200 inimest.

Huvilistel oli võimalus osaleda EAS-i ja KredExi ühendatud koolitusel "KredExi finantsteenused ettevõtjatele". Koolitusel jagas ühendatuse nimel teadmisi Argo Suurkask, kes rääkis sellest, milised on peamised ettevõtetele suu-

natud finantsinstrumendid, kuidas need töötavad ja milliseid lahendusi on võimalik kasutada.

Koguni 100 huvilist soovis kuulda täpsemalt LEAN-mõtlemisest, mille tähendusest ja põhimõtetest rääkis Estonian Business Schooli õppejõud Jari Kukkonen.

Kolmas koolitus keskendus LinkedIni ja müügitulemuste mõju kirjeldamisele, mida viis läbi Kaido Irval.

Pärastlõunal, kella 14 ajal, kolis ettevõtluspäeva programm suurde saali. Päevajuht Gerli Padar-Par-mase eestvedamisel sai alguse sisutihe programm mitmekülgete ja põnevate ettekannetega.

Traditsiooniliselt pidas avakõne vallavanem Illar Lemetti, kes tänas kõiki ettevõtjaid, kes loovad juurde jõukust ja töökohti. "Mida jõukamad on meie inimesed, seda jõukam on ka riik ja kui inimestel on

tööd, laekuvad hästi ka valla tulud ja vald saab oma kohustusi täita," resümeeris vallavanem, kes tuletas meelde ka käimasolevat ettevõtlusaastat ja seda, mis on selle raames juba tehtud ning mis on tulemas.

Oleme majanduse sügavamast langusest läbi tulnud

Esimesena sai sõna Swedbanki peaökonomist Tõnu Mertsina, kelle meeskonda tunnustati sel aastal rahvusvahelise makromajanduse analüüsikeskuse poolt kõige täpsemate Eesti majandusnäitajate prognooside eest.

Selle aasta programm sai olulise täienduse tasuta koolituste näol.

Mertsina sõnul tuleb olukorra mõistmiseks vaadata, mis maailmas toimub. Eesti majanduslangus on olnud Euroopa ja maailma kontekstis üks suuremaid. Samas on näitajaid, mis kinnitavad, et olukord pole nii drastiline. Näiteks jooksevhindades ei ole Eesti majandus languses. Väga tugeva langusega on Mertsina kirjelduse põhjal olnud energiatootmine, põllu- ja metsamajandus ning töötlev tööstus. Siin on olulisel kohal olnud intresside tõusu mõju. Töötleva tööstuse maht on kukkunud 2018. aasta tasemele ja pilt on tema hinnangul väga vilets.

Samas positiivsema poole pealt saab öelda, et oleme sügavamast langusest juba läbi tulnud ja on järkjärguline tõus, kuid kindlustunne on jätkuvalt madal. Positiivsust lisab see, et välisnõudlus näitab

Tõnu Mertsina sõnul on lootust, et Eesti majandus pöördub taas tõusuteele. Fotod: Herman-Erik Isop

Ürituse vahelajal sõlmiti uusi kontakte ning kohtuti vanade tuttavatega.

siiski paranemise märke. Ka ostujõud on paranenud ja liikunud pea-aegu 2022. aasta languse eelsele tasemele. Reaalpalk taastub korraliku tempoga. Järgmise aasta täiendavate maksetõusude valguses on Mertsina sõnul siiski oodata reaalpalka kasvu langust. Kuna ees ootab maksuküüru kaotamine, liigub ostujõu täielik taastumine edasi.

Inimesi kõige selgemalt puudutavat Euroopa Keskpanka intressimäära langust võib oodata juba oktoobris. See toob kaasa euribori languse, mis omakorda suuren-

dab inimeste ostujõudu, sest laenumakset vähenevad. Mertsina ennustab, et 2025. aasta lõpuks võiks euribor olla langenud juba 1,8% peale.

Järgmiseks aastaks prognoosib Mertsina siiski majanduskasvu, mis oleks suurem, kui poleks täiendavaid maksetõuse.

Hiina mõju suuremine on globaalne probleem

Teiseks ettekandeks loodi telesild Viimsi Artiumist otse Ameerika Ühendriikidesse. Seal kõneles ettevõtluspäeva osalejatele globaalse poliitika arengusuundadest Kristjan Prikk, kes on Eesti suursaadik USA-s. Sissejuhatuseks ütles Prikk, et tema hinnangul on lihtsamad ajad läbi ja on keeruline öelda, millal need ajad võiksid naasta. Meie tugevus selles keerukuses on see, et oleme juba 20 aastat NATO ja Euroopa Liidu liikmed, mistõttu on meie turvavõrgustik olnud laiem kui kunagi varem.

USA-s on hetkel fookuses vali-

Selle aasta ettevõtluspäeval oli võimalik osa saada tasuta koolitustest, mis osutusid väga populaarseteks.

mised – nii kongressi- kui ka presidendivalimised. Priki sõnul juhivad sealsete inimeste valikuid peamiselt sisepoliitilised teemad – toimetulek, immigratsioon, turvatunne ja abordiõigus.

Kristjan Prikk selgitas, et Venemaa agressioon Ukraina vastu on USA suurte otsustajate silmis endiselt teravamalt esil kui ükskõik milline teine sõjaline konflikt, millega USA ise ei ole otseselt seotud. Üldine teadlikkus Ukraina sõjast on siiski viimase aasta jooksul vähenenud ja saabunud on teatav sõjaväsimus. Tekkinud on rohkem neid, kes tunnevad, et praegusel kujul selle sõja jätkumine pole vajalik. See muidugi mõjutab otsustajaid ja nende tegutsemisvabadust. Hetkel on USA-s siiski veel olemas toetus Ukrainale.

Üks olulisemaid ja aina tähtsamaks muutuvaid teemasid on Hiina. Priki sõnul ei ole see enam pelgalt välispoliitiline teema, sest see ilmneb väga mitmete siseriiklike teemade kontekstis. USA-s nähakse riikide suhteid aina enam Hiina prisma kaudu, kuna Hiina ambitsioonid ja tegevust ei ole võimalik ignoreerida.

Majanduskasvu on raske saavutada, aga inflatsioon on möödapääsmatu

Kolmanda ettekande ettevõtluspäeval tegi endine pankur ja praegune ettevõtja Indrek Neivelt. Oma ettekandes loetles Neivelt kuus olulisemat trendi, mis tema hinnangul mõjutavad seda, kuidas meil läheb. Esimese ja peamise trendina tõi ta välja demograafia, mille tänane

seis ja prognoosid on murettekitaavad. Euroopas lahkub igal aastal tööturul kaks miljonit inimest rohkem, kui juurde tuleb. Seega on nulltaseme hoidmine majanduses juba väga suur väljakutse.

Selleks, et teha suuri asju, ei pea minema Ameerikasse, vaid esimese sammu saab teha ka koduses Eestis olles.

Seejärel rääkis Neivelt trendidena riikide võlakriisist ja geopoliitlikast. Neljanda trendina tõi ta sisse tehnofeodalismi teema, mille keskne rahvusvaheline eestkõneleja on Yanis Varoufakis, kes on andnud välja ka samanimelise raamatu. Vahendusplatvormidest sõltuvad müüjad ja ostjad jäävad majanduslikus mõttes kaotajaks tänu algoritmidele, mis viib kaubandussuhete muutumiseni. Müüjad ja ostjad ei kohtugi enam ning teenuste ja kaupade hinnad ei kujune enam nende omavahelises suhtluses.

Eelviimase suure trendina tõi ettevõtja välja tehisintellekti, mille kasutamise suurenemine tõstatab küsimuse, kust tuleb energia selle nõudluse täitmiseks. Samas soovib ta kõigil oma valdkonnas AI kasutuselevõttu mitte maha magada.

Viimase trendina oli juttu rohepöördest. Kui on soov 2050. aastaks rohepööre lõpule viia, on vaja teha 275 triljoni suurune investeering,

Mõtlemapaneva ettekande tegi ettevõtja Indrek Neivelt.

mis tähendaks, et globaalsest SKT-st tuleks igal aastal panustada 8–10%. See on väga tõsine väljakutse.

Lõpetuseks soovis Indrek Neivelt, et kõik mõistaksid, et tänane individualistlik-hedonistlik-monetaristlik mudel ei toimi. Selle all peab ta silmas USA-st üle võetud raha ülemvõimu, pidevat soovi kergema elu järele ja kogukondlikkuse hääbumist. "Elu ei ole kerge ega peagi olema ja kui me tahame, et asjad paremaks läheks, ei saa me nii edasi minna," ütles Indrek Neivelt.

Viimsilane loob revolutsiooni pangakaartide materjalise

Neljandana astus lavale Sutu-nimelise ettevõtte looja Ailet Õis-Saar. Materjaliteaduse taustaga Õis-Saar kirjeldas, kuidas nad koos elukaaslasega jõudsid pilliroost joogikõrte loomiseni ja selle tootmisjäädikdest plastiasenduseks sobiliku materjali väljatöötamiseni.

Nimelt on Sutu loomas biomaterjali, mille arendustööd on kestnud juba neli aastat koostöös Tallinna tehnikaülikooli teadlastega. 100% pilliroost biomaterjal aitab asendada plasti. Hetkel on viimsilasest ettevõtja sihikul pangakaardid, mis tuleb 2028. aastaks asendada keskkonnasäästlike materjalidega. Maailmas toodetakse aastas 6 miljardit pangakaarti ja juba on käed löödud Euroopa suurima pangakaartide valmistajaga Andorra, et pilliroost kaarte piloteerida.

Päeva lõpetas SA Arvo Pärdi keskuse looja Michael Pärt, kes rääkis oma isiklikest kogemustest ja taipamistest. Ta sõnas, et inimese maailm on täpselt nii suur, kui ta ise seda soovib. Pärt jagas enda kogemusi ja lisas, et selleks, et teha suuri asju, ei pea minema Ameerikasse, vaid esimese sammu saab teha ka koduses Eestis olles.

Sutu ettevõtte looja Ailet Õis-Saar.

Viimsi ettevõtluspäev on aastatega viimsilaste seas üha populaarsemaks muutunud.

HÄÄLETA

Anna oma hääl Viimsi parima ettevõtte väljaselgitamiseks

Kuni 20. oktoobrini on avalikul hääletusel Viimsi ettevõtlusgalal rahva lemmiku tiitlile kandideerivad ettevõtted. Anna oma hääl ja selgitame välja Viimsi parimatest parima!

Rahva lemmiku auhinna kandidaadid: Decoreter OÜ (alpaka-shop.com/), Puiduhake.com OÜ (puiduhake.com/), Myskin OÜ (horelemonee.ee/), OKO Restoranid OÜ (okoresto.ee/), Isekallur OÜ (isekallur.ee/), Lumen Erakliinik OÜ (www.lumen.ee/), Karukohvik OÜ (karukohvik.ee/), ToomDev OÜ (www.modernkids.ee/)

Anna oma hääl lemmiku poolt veebiaadressil shorturl.at/g2BNy. Hääletada saab kuni 20. oktoobrini.

Rahva lemmik kuulutatakse välja 7. novembril Viimsi Artiumis toimival ettevõtlusgalal.

2024. aasta on Viimsis ettevõtlusaasta ja selle raames korraldab Viimsi vallavalitsus konkursi, et tunnustada kogukonna silmapaistvamaid ettevõtteid ja ettevõtjaid.

Sandra Metsis
arendusosakonna juhataja

Üldplaneeringud

DETAILPLANEERINGU MENETLUSE LÕPETAMINE

Viimsi Vallavalitsus võttis 9.10.2024 vastu korralduse nr 441 "Tammneeme külas Tammetõru tee 2, Tammetõru tee 4 ja osaliselt Mäeotsa maauksuste detailplaneeringu menetluse lõpetamine", millega otsustas ühtlasi tunnistada kehtetuks Viimsi Vallavalitsuse 22.08.2007 korralduse nr 532 "Detailplaneeringu algatamine ja lähteülesande kinnitamine: Tammneeme külas Tammetõru tee 2, Tammetõru tee 4 ja osaliselt Mäeotsa maauksused".

1.07.2015 kehtima hakanud planeerimisseaduse (PlanS) § 139 lg 2 sätestab, et detailplaneeringu (DP) kehtestamise või kehtestamata jätmise otsus tehakse hiljemalt 3 aasta möödumisel DP algatamisest arvates.

Viimsi Vallavalitsus on üle vaadanud poolleiolevaid DP menetlusi. Põhjendatud juhtudel soovib vallavalitsus DP koostamise lõpetada. DP algatamise eesmärk oli tingimuste väljaselgitamine kinnistute liitmiseks kaheks elamukrundiks ja krundi ehitusõiguse määramiseks kahekordse üksikelamu ehitamiseks ning sellele juurdepääsu tagamiseks. Kuivõrd Tammneeme külas Tammetõru tee 2, Tammetõru tee 4 ja osaliselt Mäeotsa DP menetlus on algatatud 17 a tagasi ja on lõpuni viimata ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 1 lg 4 toodud tähtjaks ja DP koostamise üks eesmärkidest on saavutatud maakorraldusliku toiminguga abil ning teine algatamise korralduses toodud eesmärkidest on olnud võimalik kehtiva Tammneeme suvilähistu DP alusel, on DP menetluse lõpetamine ja DP koostamise algatamise korralduse kehtetuks tunnistamine põhjendatud.

NB! Vallavalitsuse korralduse terviktekstiga saab tutvuda Viimsi valla kodulehel www.viimsi.ee/detailplaneeringud.

Projekteerimistingimused

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE MENETLEMINE

Viimsi Vallavalitsuse ehitus- ja kommunaalosakond avalikustab projekteerimistingimuste eelnõud:

- Haabneeme alevik, Lumemärja tee 32 – detailplaneeringut täpsustavad projekteerimistingimused (hoonestusala suurendamine);
- Tammneeme küla, Mereääre tee 7 – olemasoleva üksikelamu asemele uue üksikelamu püstitamise.

Omavalitsus korraldab projekteerimistingimuste andmise avatud menetlusena ehitusseadustiku § 28 ja § 31 lg 1 alusel ja avalikustab projekteerimistingimuste eelnõud valla kodulehel alates 21.10.2024.

Eesti esimene Estronaut Hugo Talpsepp: minust võiks saada ka Eesti esimene astronaut

KOGEMUS Tänavu märtsis algas Eesti suurim koolinoorte kosmosekonkurss “Eesti otsib Estronauti”, mille võitjad lendasid Prantsusmaale, et seal kogeda kaaluta oleku lendu. Kandideerimiseks pidi täitma esmalt taotluse ja esitama motivatsioonivideo, millest esimesse vooru valiti 200 osalejat, kellest omakorda valiti lennule välja ainult 10. Üheks võitjaks osutus Viimsi gümnaasiumi õpilane Hugo Alexander Talpsepp (18).

Jane Saks
Viimsi Teataja
toimetaja

Kui Viimsi gümnaasiumi füüsikaõpetaja Ingrid Rõigas läbi Stuudiumi õpilasi Estronautiks saamise võimalusest teavitas, haaras Hugo sellest kohe kinni. “Konkurss tekitas minus huvi ning ma mõtlesin, et midagi halba seal osalemine teha ju ei saa,” meenutas Hugo enda osalemise põhjust.

Noortel, kes kosmosekonkurssil osalesid, tuli viies voorus panna proovile nii enda taibukus kui ka füüsilised võimed. “Ma ei teadnud ette, mida voorudes küsitakse, seega oli ka keeruline katseteks valmistuda,” sõnas Hugo. Ta rääkis, et osalejate teadmisi kontrolliti nii füüsika, keemia, matemaatika kui ka üldteadmiste vallas. Näiteks tuli teada Eesti satelliite ja lahendada erinevaid matemaatikaülesandeid. Füüsilistest katsetest tuli teha Cooperi testi, kätekõverdusi

ning kõhulihaste- ja koordineerimisniharjutusi.

Hugo ei salga, et oli algusest peale oma edus konkursil kindel. “Teadsin, et pean katsed ära tegema, kuid uskusin endasse algusest peale,” oli noormees enesekindel. “Katsete osas konsulteerisin ka õpetaja Ingridiga, kuid kuna me ei teadnud täpselt, milleks valmistuda, siis pigem kontrollitigi testides olemasolevaid teadmisi,” selgitas Hugo.

Hugo Talpsepp koos president Alar Karisega.

Eesti koolinoored kogesid tõelist kaaluta olekut.

Hugo Estronautide vastuvõtul Tallinna lennujaamas. Fotod: erakogu

Hugo sisetunne ei vedanud teda alt – Viimsi noormehest sai Eesti üks esimestest Estronautidest!

Reis Prantsusmaale

30. augustil lendas kümme koolinoort esimeste Eesti õpilastena Prantsusmaale Bordeaux'sse kaaluta oleku lennule. Lennu eest vastutas prantsuse teaduslende korraldava firma Air Zero G, mille peamiseks põhitegevuseks on teadlaste lennutamine. Kaaluta olekus viiakse läbi katseid, mida Maa gravitatsioonis teha poleks võimalik, kuid on vajalikud mõistmaks, kuidas kosmosetehnoloogiat edasi arendada.

Prantsusmaal kohtusid eestlased nii teistest riikidest tulnud lennukooli osalejate kui ka oma instruktoriga. “Meie seas oli ka üks abielupaar, kes pidas mesinädalaid,” muigas Hugo.

Enne lendu jagati osalejatele veel viimased näpunäited ning selleks, et nullgravitatsioonis olles ei tekiks okserefleksi, manustasid kõik osalejad merehaigusevastast tabletti.

Kahetunnise lennu käigus tegi piloot 16 n-ö hüpet ehk parabooli, mille käigus tundsid noored nullgravitatsioonile lisaks nii Kuu kui ka Marsi külgetõmbejõudu. Iga hüppe pikkus oli umbes 22 sekundit. Air Zero G meeskonna sõnul olid Estronautid esimene grupp noori, kellel ei hakanud hüpete tõttu iiveldama ning noored käitusid gravitatsiooni puudumisel kui kalad vees.

Hõljumise tunnet kirjeldas Hugo nii: “Kui sa hüppad batuudil ja kallutad end ettepoole, siis hakkad keerlema ning kaotad kontrolli enda üle. Pöörled seni, kuni kukud alla või kuniks keegi sind peatab.”

Kaaluta oleku lennukal kaasas turvainstruktor, kes vajadusel keerlema läinud noori kinni püüdis ja neid õigetpidi tagasi keeras. Pärast lendu võttis mõned mi-

nutid aega, et Maa gravitatsiooniga uuesti harjuda.

Kohtumine Eesti Vabariigi presidenti Alar Karisega

Eestisse jõudes ootas Estronautite Tallinna lennujaamas ees uhke vastuvõtt. “Toimus pidulik tseremoonia ning meile pandi kaela tammepärjad. See oli lahe üllatus,” meenutas Hugo.

Kuid kirsiks tordil oli kohtumine Eesti Vabariigi presidenti Alar Karisega Tartu AHHA teaduskeskuses. “Pärast ametlikku osa saime presidendiga ka tavajuttu ajada ning siis sain aru, et ta on väga muhe mees. President ütles, et oleks isegi soovinud Estronautiks saada, ent oli katsetele minemiseks liiga vana,” naeris noormees.

Hugo soovitas igal noorel Estronautiks saamise kogemusest kinni haarata. “See on hea viis end proovile panna ja autasu on veelgi parem – saab minna lennule, millel treenivad end päris astronaudid,” rääkis ta õhinal. Hugo sõnul on tema saavutuse üle uhked nii tema sõbrad kui ka pere. Noormees ise on tänulik oma füüsikaõpetajale Ingrid Rõigasele, kes talle konkursi ajal kaasa elas ning pärast igat vooru küsis, kuidas Hugol läheb.

Noormees ei ütle, et Estronautiks saamine oli ühe tema unistuse

hea teada

Kes on Estronaut*?

Estronauti programmi eesmärk on motiveerida noori rohkem huvi tundma loodus- ja täppiseaduste valdkondade vastu ning edendada Eestis süvatehnoloogia arengut. “Eesti otsib Estronauti” konkursi kutsusid ellu majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) koostöös AHHA teaduskeskusega. Kogu võistlus, reis Prantsusmaale ja 7500 eurot maksev kaaluta oleku lend oli koolinoortele tasuta. Lendu ja konkursi läbiviimist rahastasid majandus- ja kommunikatsiooniministeerium ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS).

* Estronaut on tuletis sõnadest astronaut ja Eesti.

täitumine, vaid pigem tekitas saadud kogemus talle unistuse. “See avas mu silmad ning ma sain aru, et kosmoseala huvitab mind. Miks ei võiks minust saada Eesti esimene astronaut?” viskas ta mõtte õhku.

KOMMENTAAR

Mul on hea meel, et Hugo endasse uskus!

Viimsi gümnaasiumi füüsikaõpetaja Ingrid Rõigas: Hugo on “vaga vesi, sügav põhi” tüüpi õpilane. Eks ikka vaiksest lootsin, et keegi konkursile kandideerib ja tegelikult oli Viimsi gümnaasiumist kokku kolm õpilast – Hugo vedas lõpuni välja! Mul on ääretult hea meel, et Hugo reageeris üleskutsele, uskus endasse ja oli valmis end proovile panema. Iga vooru järel arutasime võimalusi, hoidsin sotsiaalmeedias tema tegevusel silma peal. Esimesse vooru minekuks tuli Hugol tulla perereisilt varem tagasi, esialgu ta veel kahtles, kas tasub, aga pärast lendu ei olnud tal see seik meeleksi. Sellised võimalused avardavad noorte silmaringi, näitavad võimalusi – kõik on võimalik, kui ise soovid ja panustad. Lihtsalt pead väga tahtma ja pingutama, loodusteadused on ääretult huvitavad!

Õppekäik Euroopa Tuumaauuringute Organisatsiooni jääb meelde kogu eluks

KOGEMUS Viimsi gümnaasiumi 16 noort said tänu füüsikaõpetaja Ingrid Rõigasele võimaluse külastada Šveitsis asuvat CERNi ehk Euroopa Tuumaauuringute Organisatsiooni. Teiste seas osalesid õppekäigul **Tobias Salla, Artemi Nikolajev, Robin Mattias Van Rens** ja **Valter Tammäe**.

Jane Saks
Viimsi Teataja
toimetaja

Osast poistest oli asutusest varasemalt rohkem kuulnud, teised vähem, kuid ainulaadsest võimalusest haarasid nad kinni kõhklematult. "Mäletan, et 10. klassis tegin ma tunnitöö raames CERNi kohta klassikaaslastele väikese ettekande. Toona ei oleks ma unistadagi osanud, et mõni aasta hiljem avaneb mul võimalus sinna ka ise minna," rääkis Tobias.

Õppekäigule eelnes õppimine

Enne õppekäiku tuli noormeestel omandada mõningad uued teadmised, mis tähendas nii uute asjade õppimist kui ka ettekannet kaas-

õpilastele. "Mina õppisin teemad selgeks iseseisvalt, sest olin samal ajal reisil, kuid nii keema- kui ka füüsikaõpetaja materjalid olid selged ja arusaadavad," mõtiskles Robin. Ka teised nõustusid, et õpetajad seletasid materjale selgelt ning ületamatuid keerukusi ette ei tulnud.

Neli noormeest kinnitasid kui ühest suust, et reaalsed on neile alati meeldinud. Robin sõnas, et temale hakkasid füüsika ja keemia huvi pakkuma juba Haabneeme koolis õppides ning seda suu-

Tobias Salla.

Üks viiest antiaine tehase eksperimentist GBAR (stabilsse antivesiniku käitumine gravitatsiooniväljas).

Vasakult: Valter Tammäe, Artemi Nikolajev, Robin Mattias Van Rens. Fotod: erakogu

resti tänu sealsele õpetajale. Teistel tekkis ainate vastu süvendatud huvi just gümnaasiumis.

CERNi niisama sisse ei jalutata

Noormeestega õppekäigust vesteldes oli tajuda suurt rõõmu ja palju positiivseid emotsioone, sest nagu nad ise ka mitmel korral ütlesid, oli tegu ainulaadse võimalusega. "Kui mu isa õppekäigust kuulis, ütles ta kohe, et ma pean sellest kinni haarama, sest CERNi juba niisama sisse ei jalutata," rääkis Tobias.

Viimsi gümnaasiumi grupi võttis CERNis vastu giid, kelleks oli Viimsi keskkooli vilistlane Ott Salla. Üheskoos läbiti andmekeskuse ja antiaine tehast tutvustavad ekskursioonid ja tehti ring tervel CERNi alal. Noormehed töid välja, et kui klassiruumis õpitakse peamiselt teooriat, siis nüüd nägid nad osakestefüüsika eksperimentidega töötavaid füüsikuid sedavõrd lähedalt, et vahel oli tunne, nagu oleksid nad filmis.

Õppijad nägid eksperimentide hooneid, füüsikute maja seestpoolt ja sõid koos teadlastega lõunat nende restoranis. "Mina jäin

see, et huvi jääks," jagas Tobias enda mõtteid.

Päevakavasse jäi ka vaba aega, kus muuhulgas tutvuti ümbruskaudsete linnadega, käidi Eel-Alpides Salève'i mäe otsas, matkati, vaadati paraplaanide stardiplatvormi ja budistlikku kloostrit, käidi ujumas. "Linna avastamine oli samuti reisile suur boonus," nentis Valter.

Noormehed leidsid, et õppekäik avas nende silmaringi ning tekitas mõtteid oma karjääri osas. Nad tõdesid, et saadud kogemus tõstis õpimotivatsiooni ning sarnasele õppekäigule läheksid nad võimalusel uuesti. Samuti lähendas õppekäik poisse omavahel, sest nüüd on kuuteistkümmel poisil üks ja sama eluks ajaks meelde jääv kogemus. "Suur tänu õpetaja Ingridile, kes viitsis lisatööd teha ning õppekäiku korraldada," olid noormeeste tänusõnad, mis vestluse lõpus kõlama jäid.

hea teada

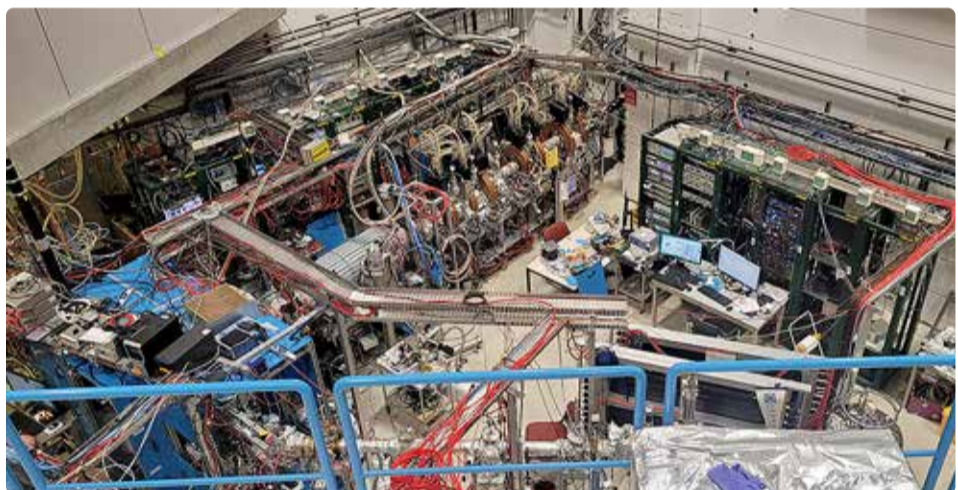
Mis on CERN?

■ CERN (ka Cern on akronüüm prantsuskeelsest nimetusest Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire) ehk Euroopa Tuumaauuringute Organisatsioon (The European Organization for Nuclear Research) on rahvusvaheline organisatsioon, mis haldab maailma suurimat osakestefüüsika laborit. CERN asutati 1954. aastal. Keskus asub Genfi äärelinnas Prantsusmaa ja Šveitsi piiril. Organisatsioonil on 24 liikmesriiki, kusjuures kõige uuemaks ja 24. täisliikmeks sai Eesti Vabariik 30. augustil 2024. Peatselt heisatakse ka sinimustvalge Osakeste väljakule.

■ CERNiks kutsutakse ka organisatsiooni hallatavat laborit, kus töötas 2015. aastal 2531 töötajat ning mis võõrustas samal aastal 13 794 stipendiaati, partnerit ja praktikanti, lisaks külalisteadlasi 608 ülikoolist ja uurimiskeskusest.

■ CERNi peamine eesmärk on hallata osakeste kiirendeid ja muud osakestefüüsika uurimiseks vajalikku taristut. Meyrinis asuvas kampsel paikneb suur andmetöötlusüksus, kus hoiustatakse ja analüüsitakse peamiselt eksperimentidest saadud andmeid. Mõned tähtsaimad CERNi saavutused on Higgsi bosoni avastamine, World Wide Webi leiutamine ning puutekraani alustehnoloogiate väljatöötamine.

Allikas: home.cern/about/who-we-are

VESTLUSÕHTU
KÜLALISEKS ON KIRJANIK JA TÕLKIKIJA
Rein Raud

Kolmapäeval, 30. oktoobril Viimsi raamatukogus kell 18

Viimsi Raamatukogu
Reisiohtu
Imeline, romantiline, lumivalge
Santorini

Kohtume Martin Tooniga, kes on süviti tegelema Kreeka kultuuriga

29. oktoobril kell 18
Viimsi Raamatukogus | Vaba sissepääs

Viimsi Raamatukogu
Kolmapäeval, 23. oktoobril Kell 18.00 Viimsi raamatukogu suures saalis

Esineb kunstiajaloolane Helli Sisask!

Mõtteline galerii

"Kahest okupatsioonist Eesti taasiseseisvuseni"

Teated

Randveres alustati noortekeskuse hoone ehitusega

■ Järgmisel kevadel avatakse Randveres uus noortekeskuse hoone, mis laiendab Viimsi noortekeskuse töö ka sellesse piirkonda.

Praegu Haabneemes ja Püünsis tegutsev Viimsi noortekeskus laieneb oma tegevustega Randveresse. Hariduse ja noorsootöö abivallavanema Katrin Markii sõnul toob uue hoone valmimine koolimaja lähedale kaasa mitmeid positiivseid muutusi Viimsi noorsootöös. "See on oodatud ja oluline hoone, mistõttu on mul hea meel, et see projekt saab teoks ning Randvere noortel tekib võimalus arendavateks tegevusteks ja kvaliteetseks ajaveetmiseks," ütles Markii.

Noortekeskuse maja ehitamiseks viis Viimsi vallavalitsus läbi riigihanke, mille võitjaks valiti Viimsi Ehitus Grupp OÜ. Noortekeskuse ehitamise projekti juhivad Viimsi Haldus OÜ. Ehitusperioodil palub ehitaja Randvere kooli ja ehitusobjekti läheduses olla ettevaatlik.

Ave-Liis Kivest

Viimsi noortekeskuse juhataja

Randverre tuleb uus noortekeskus. Eskiis: Kristjan Reidl

Viimsi kunstikool on Harjumaa aasta õppijasõbraliku tööandja nominent

■ 2. oktoobril toimus Kuusalu rahvamajas tänuüritus, mille raames kuulutati välja Harjumaa täiskasvanuhariduse valdkonna tunnustused. Üheks aasta õppijasõbraliku tööandja nominendiks valiti Viimsi kunstikool.

"Viimsi kunstikooli tunnustamine Harjumaa aasta õppijasõbraliku tööandja nominendina on suur au ja rõõm nii koolile kui ka kogu Viimsi vallale. Meie eesmärk koolipidajana on luua keskkond, kus nii õpilased kui ka õpetajad ja töötajad saavad pidevalt areneda ja kasvada. Viimsi kunstikool on hea näide sellest, kuidas pidev õppimise toetamine ja koostöö kunstivaldkonnas loob väärtust kogu kogukonnale. Tunnustame Viimsi kunstikooli pühendunud meeskonda ja jätkame ühiseid jõupingutusi hariduse ja loovuse arendamisel," sõnas abivallavanem Katrin Markii.

Aasta õppijasõbraliku tööandja tiitlit antakse organisatsioonile, kes näitab üles erilist pühendumust oma töötajate pidevatele arengule ja õppimisele. Sellised tööandjad innustavad töötajaid omandama uusi oskusi, toetavad karjääriarengut ning investeerivad töötajate ümberõppesse ja oskuste nüüdisajastamisse. Samuti soodustatakse digitaalsete kompetentside omandamist ja jagatakse oma töötajatele uenduslikke meetodeid ja tehnoloogiaid. Lisaks panustavad nominendid praktikavõimaluste loomisesse, teevad koostööd teiste organisatsioonidega ja on sotsiaalselt vastutustundlikud õppimisvõimaluste loomisel.

Tunnustamise viis läbi Euroopa Sotsiaalfondi projekt "Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine". Konkursi korraldajaks on Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon (ETKA) koostöös haridus- ja teadusministeeriumi, Eesti Töötajate Keskkliidu, EPALE (Euroopa täiskasvanuhariduse veebikeskkond) ja Eesti Külaliskumise Kodukandiga.

Kaija Mägi

huvihariduse vanemspetsialist

Viimsi kunstikooli direktor Matti Tapio Vainio. Foto: Tiit Mõtus

Uuest aastast muutub valla huvikoolide õppetasu

ÕPPETASUD Viimsi vallavalitsus võttis 2. oktoobri istungil vastu valla huvikoolide õppetasude hinnakirja muutuse, mis hakkab kehtima 1. jaanuarist 2025.

Kaija Mägi

huvihariduse vanemspetsialist

Haridusvaldkonna abivallavanema Katrin Markii sõnul on muudatused vajalikud, et tagada Viimsi valla huvikoolide kõrge kvaliteet ja õpetajate vääriline tasustamine. Vallavalitsuse soov on, et huvihariduse teenuse kvaliteet ei langeks. "Oleme teemat põhjalikult arutanud huvikoolide hoolekogudes, kus osalesid ka vanemate esindajad, ning leidnud selles küsimuses ühise keele. Viimsi vallas on väga tugevad huvikoolid, kus töötavad pühendunud ja professionaalsed õpetajad," ütles abivallavanem.

Katrin Markii sõnul on hinnatõus keeruline otsus, kuid arvestades üldist elukallidust ja huvihariduse tähtsust Viimsi elanikele ei ole siin alternatiivi. "Lisaks hinnatõusule vaatame üle toetusmeetmed, et majanduslikud raskused ei takistaks noortel huvihariduses osalemist."

Huvikoolide õppetasusid vaadatakse üle kord aastas, lähtudes õppetöö mahust ja selle tagamiseks vajalikest kuludest. Õppetasude suuruse kehtestamisel arvestatakse arvestuslikku tegevuskulude suurust õpilase kohta, lapsevanema poolt kaetavat osa, Tallinnaga sõlmitud koolituskulude katmise lepingut ning erasektori poolt kinnitatud õppetasude suurusi. Lisaks on võrdluses Tallinna munits-

Õppetasude muudatused on tarvilikud, et säiliks Viimsi valla huvikoolide kõrge kvaliteet ja õpetajate vääriline tasustamine. Foto: erakogu

paalhuvikoolide õppetasud ja õppevahendid ning õppekeskkonnast tulevad võimalused.

Õppetasude kehtestamise põhimõte on alates jaanuarist 2024 jaanuarist järgnev: juhul, kui õppur ja tema mõlemad vanemad või üksikvanem on Viimsi valla elanikud, siis on põhiõppe ja süvaõppe lapsevanemate poolt kaetav osa 14–15% õppekoha arvestuslikust tegevuskuludest. Juhul, kui õppur ja tema üks vanem on Viimsi valla elanik, siis on lapsevanema poolt kaetav osa kaks korda kallim.

Viimsi huvikoolides kehtib Viimsi vallavolikogu 14.11.2023 määruse nr 30 "Viimsi valla munitsipaalhuvikoolide õppetasu soodustuse andmise kord" alusel käesoleva korraldusega kehtestatud hindadele soodustus (10%, 30% või 50%) juhul, kui perest õpib Viimsi valla hallatavates huvikoolide põhi- või süvaõppes kaks või enam õppurit, kelle mõlemad vanemad või

üksikvanem on Viimsi valla elanikud.

Vähekindlustatud, keskmise, raske või sügava puudega ja paljulapselises peres (peres neli kuni 19-aastaselt (k.a) last või noort sh arvestatakse hooldusperes hooldatavate arv) kasvavatel noortel on võimalus taotleda Viimsi Vallavolikogu 12.12.2017 määruse nr 19 "Huvihariduses ja huvitegevuses osalemise toetuse maksimise kord lapsevanematele" alusel huviringi osalustasu toetust kuni 300 eurot aastas. Siinkohal on oluline välja tuua, et õppur, kes saab huvikooli soodustust volikogu määruse nr 30 alusel, ei saa taotleda volikogu määruse nr 19 alusel osalustasu kompensatsiooni.

Viimsi valla huvikoolide tööd tunnustati aasta huvihariduse või -tegevuse pakkuja tiitliga 2023. aastal, mis näitab nende suurt panust ja väärtust Viimsi kogukonnas. Õppetasude muudatustega saab tutvuda Viimsi valla kodulehel viimsi.ee.

Viimis teaduskool pakub õppeprogramme lasteaialastele

LASTEAEDEDELE Viimsi Artiumis tegutsevas teaduskoolis algas septembris kolmas tegevusaasta. Sarnaselt eelmisele aastale toimuvad ka tänava Viimsi teaduskoolis lasteaedadele suunatud teadustunnid kogenud õpetaja juhendamisel.

Taisi Metsaviir

Viimsi teaduskooli huvijuht

Tunnis saavad lapsed läbi erinevate mänguliste tegevuste osa põnevast loodusmaailmast. Teaduskoolis on olemas valik lindude ja imetajate topiseid, mida teadustunni jooksul saab uudistada ja omavahel võrrelda, mõnda isegi katsuda. Kasutatakse ka teisi looduslikke materjale: pesad, lindude suled ja munad, putukate karbid, loomade tegevusjäljed, loomanahad ja sarved. Programme on erinevatel teemadel ja näiteks putukaid piilutakse ka mikroskoobis. Igas tunnis saab noor avastaja teada midagi uut ja huvitavat.

Tunde viib läbi õpetaja Ly Vetik, kes on töötanud aastaid Eesti loodusemuuseumis lasteaija- ja algklasside õpilaste juhendajana. Ly on hariduselt bioloog,

Lapsed lindude programmis topistega tutvumas. Foto: erakogu

kelle õpetamise meetodiks on huvitava faktide, küsimuste ja arutelude kaudu väikestes õppijates looduse vastu huvi äratamine.

Tunnid toimuvad Viimsi teaduskoolis kohapeal, kus on olemas õppetöökohajal vajalikud võimalused ja vahendid. Teadustunni hind ühe lapse kohta on 4 eurot. Lisaks saab õpetajaga tunni lõpus töölehe, mis aitab õppijal kinnistada juba teadustunnis läbitud materjali.

Huvikoolis saab lisaks igapäevas-

tele huvihariduse tundidele osaleda ka teadustundide töös. Viimsi teaduskooli teadustunnid kujutavad endast põhikoolide ja lasteaedade õppekavadega haakuvaid täiendavaid õppe- ja tegelestunde.

Teadustunde saab broneerida meiliaadressil ly.vetik@viimsiteadus.ee, kooliga seotud lisainfo saab kooli juhtkonnalt (kool@viimsiteadus.ee) ning kooli tegemiste ja pakutavate teenustega saab end kurssi viia veebilehel www.viimsihuvikoolid.ee.

Kelvingi sadam – hea näide kogukonna ühisest missioonist ja koostööst

SADAM Septembri lõpus külastasid Viimsi vallavanem Illar Lemetti ja volikogu eelarvekomisjoni esimees Jaanus Koni Kelvingi sadamat ning vestlesid sealse sadama eestvedaja Avo Freibachiga sadama loomisest, tööhoidmisest ja tulevikuplaanidest.

Heiko Leesment
avalikke suhete osakonna juhataja

Kunagise nõukogude sõjaväe lasketiiru ja tulejuhtimiskeskuse alale loodi Kelvingi küla 1993. aastal. Kaitseministeeriumi nägemuse kohaselt pidid sinna tulema teenistuskooerte kasvandus ja lasketiir taasiseisvunud riigi armeele. Peale jäi aga Viimsi valla taotlus saada ala munitsipaalomandisse.

Vallavanem Illar Lemetti ja volikogu liiget Jaanus Koni, kes on ka ise sadamat haldava mittetulundusühingu liige, võtab vastu juhatuse liige ja sadamakapten Avo Freibach. Päike sillerdab tuulest lainetaval veel ja sadam on kenasti rivvi pargitud aluseid täis, paljudel neist ka kodusadama nimi Kelvingi uhkelt ahtrile kirjutatud.

Tugev kogukond on olnud kõige alus

Freibach näitab külalistele 2016. aastal valminud lainemurdjat, mille efektiivsuse tagamiseks lisati 70 autokoormat kive Fort Ehituse abiga. "Lainete eest oleme hästi kaitstud," ütleb ta. Seejärel räägib ta ujuvkaist, mille loomist rahastas PRIA juba 20 aastat tagasi. "Nüüd

on sellest alles vaid betoon, puitosa on oma jõududega vahetatud ja tugevdatud," selgitab Freibach.

Sadama on aktiivsed kohalikud mehed valmis ehitanud suure tahtmise ja pealehakkamisega. "Siis polnud vallal endal ka raha," meenutab Avo Freibach sadama loomise algusaegu. Ta kirjeldab, kuidas igal kohalikul mehel oli midagi panustada. Kaugesõidukapten Ülo Kollo andis tehnilist nõu, kuidas mujal sadamad on ehitatud.

"Peeter Luksil oli meretehnika ja vaiade rammimise masin, millega vaiad sisse löödi. Järgmine mees tegi või tõi midagi muud ja nii see sadam valmis saigi."

Sadama on aktiivsed kohalikud mehed valmis ehitanud suure tahtmise ja pealehakkamisega.

Mõte hõlpsamast merelepääsust oli Kelvingi meestel juba varakult. Mittetulundusühing Kelvingi Paa-disadam asutati 1997. aastal. Sadama rajamiseks telliti ehitusprojekt, saadi ehitusluba ja algas muuli ehitus. Siis aga raugesid rajajate jõud ja rahavood.

Kelvingi sadam aastal 2005. Foto: Avo Freibach

Sadam oma algusaastail. Foto: erakogu

Vallavanem Illar Lemetti ja volikogu liiget Jaanus Koni võttis Kelvingi sadamas vastu sadama juhatuse liige ja sadamakapten Avo Freibach. Foto: Jane Saks

Uus ärkamine sadama projektis toimus 2002. aastal, kui juhatus alustas uues koosseisus. Esimeheks valiti Jaanus Lember ja juhatuse kuulusid Jaano Vink, Peeter Allas, Andres Riomar, Avo Freibach ja Peeter Sepper. Sadama ehitustööd algasid uuesti 2003. aastal.

Kaks suurt "vaenlast": kalavõrke rulli ajav mudil ja sadamasse tungiv sete

Avo Freibach käib sadamast läbi iga päev ja tööd on sadamaga pidevalt. "Avo ongi selle kõige süda," ütleb Jaanus Koni. "Nii on see kuidagi läinud," jääb Freibach ise tagasihoidlikuks.

Merel käib Avo tihti, kas Naisaarel kontserdil või Prangli saarel, kus tal on suvemaja. Kui vallavanem uurib kalapüügi kohta, selgub, et kalasaagid on aastatega oluliselt vähenenud.

"Siin olla olnud ajalooliselt Maardu mõisniku lõhelaht, aga nüüd tuli mudil. Siis kadusid lestad ja kõik muu. Vanasti käisid siin aktiivsed kalamehed, aga kui profid oma kümne võrguga enam midagi ei saa, siis pole siin ka harrastuskalameestel palju teha," nendib Avo, lisades, et kevadel käivad Prangli mehed siiski Kelvingi all turska võtmas, sest Prangli ümbruses on hülged sees.

Kui vallavanem küsib praeguste suurimate lahendamist vajavate teemade kohta, mainib Avo Freibach, et suurim mure on sadama süvendamisega. "Setet veab siia sisse ja meil on vaja nõu, sest meil oli projekt, et vesi peaks toruga läbi käima rajatud kai osast, et setet ei koguneks nii palju. Aga kas sellest on kasu? Ise arvan, et peaks veel ühe toru lisama. Hoovus tuleb Ro-

Sadam võõrustab ka külalisi. Foto: Jane Saks

huneeme poolt ja natuke on lainemurdja pikendamine seda leevendanud," selgitab Freibach.

Samuti on tuuled muutunud ja pöördunud rohkem põhjasuunda, mis põhjustab rannikuala erosiooni. "Jah, sellel teemal oli meil üks uuring vallas," kinnitab vallavanem Lemetti Freibachi kirjeldatut.

Sadama loomise suurtoetus tuli PRIA-t

Sadama valmimise panustasid algsest ainult MTÜ liikmed, kuid 2004. aastal saadi toetust PRIA-lt, kes eraldas 600 383 krooni. 2004. aasta suveks valmisid Kelvingi sadamas muul, lainemurdja ja ujuvsild. Esialgse muuli rajamiseks kulus 240 autokoormat KUMU ehitusel välja kaevatud paasi. Umbes sama palju maakive ja paasi on kulunud muuli ja lainemurdja ehitamiseks ning remontimiseks. "Kuus koormat kulus, enne kui midagi paistma hakkas," kirjeldab Avo Freibach sadama rajamise keerukust.

"Eks selle merega on nii, et alguses ei võta omaks ja siis harjub ära," tõdeb Freibach.

Praegu tunnevad sadama haldajad puudust võimalusest setet välja pumbata. "Teised väikesadamad on ka huvi ja vajadust näidanud, aga luba ei saada," ütleb ta.

Sadam võeti ametlikult kasutusse 23. novembril 2004 ja 2011.

aastal registreeriti see sadamate registris. Külaliskai valmis täispikkuses 2014. aastal. "Varasemalt oli meil siin mehitatud valve, mis hooaja jooksul maksis 15 000 ja viimasel korral juba 24 000 eurot. Nüüd oleme selle asendanud elektroonilise valvega," selgitab Freibach, et ka sadamapidajad peavad kokkuvõtte võimalusi otsima. "Ja eks igaüks ise silmanurgast jälgib."

MTÜ-sse kuulub täna 57 liiget, kellest enamusel on alused sadamas. Freibachi sõnul on need kõik oma valla inimesed. "Meil on nii, et kui oled liige, siis on sul koht olemas, aga see pole kindel või nummerdatud. Olenevalt sellest, kui suur alus kellelgi on, kujuneb ka koht aluse hoidmiseks," selgitab Freibach. Rendikohti on MTÜ-l aastas 12–13 ja need tekivad peamiselt liikmete arvelt, kes sadamas ise alust ei hoi. Aastas kogutakse rendikohtadest umbes 6000 eurot, millele lisandub liikmete panus vastavalt üldkoosolekul vastu võetud majanduskavale.

Eks selle merega on nii, et alguses ei võta omaks ja siis harjub ära.

Avo Freibachi kuulates saab selgeks, et kui on olemas tahe ja tegijad, on lahendused käeulatuses. "Nii me siin elame ja nokitseme," ütleb Avo. "Suure asja olete valmis nokitsenud," tunnustab vallavanem. Tõepoolest, vaadates seda, mida Kelvingi mehed on teinud, tuleb tõdeda, et see võiks olla eeskujuks kõigile kogukondadele, kes soovivad oma kodukohas midagi suurt korda saada.

Tormikahjustus aastal 2008. Foto: Avo Freibach

Viimsi lapsepõlvesõprade rahvusvahelise haardega äri

ETTEVÕTTEL KÜLAS Kristjan Sillaots, Are Kudeviita ja Peeter Pappel jooksid Viimsi vahel ringi juba 40 aasta eest. Kui toona oli põhifookus poisikeste koerustel, siis täna on mehed ühe maailma juhtiva alpaka villast ja -nahast tooteid pakkuva ettevõtte omanikud ning juhid.

Jõuluaja menuutoode – alpaka-villast sokid. Foto: Jane Saks

ne. Algas tõsine töö, sest alustada tuli sisuliselt nullist.

Lisaks sellele, et puudusid kogemused rahvusvahelisel tasemel äriks, olid ka mastaabid erinevad. Suured rahvusvahelised messid, kuhu eestlased oma toodetega kohale läksid, olid paljude hiiglaslike hallidega, kus üks hall oli suurem kui kogu meie Eesti Näituste messikeskus.

Õppimist oli omajagu, aga töökatele eestlastele omaselt suudeti seljatada mitmed väljakutsed ja tänaseks on Alpaka brändi tooted saadaval 30 erinevas riigis. Esinduskauplusi leiab ka näiteks Kanadast, kus viimsilaste toodang hästi kaubaks läheb.

Mis teeb alpaka villast ja -nahast tooted eriliseks?

Alpakad on Lõuna-Ameerikas kodustatud kaamelased, kes on välimuselt üsna sarnased laamadega. Peruulased peavadki neid peamiselt villa, naha ja liha pärast. Oluline on siinkohal märkida, et peruulased ei tapa oma loomi, vaid nahatooted valmivad eranditult loomulikku surma surnud alpaka-de nahast.

Kuna alpakad elavad mägistes tingimustes, on neil vaja hakkama saada väga suurte temperatuurimuutustega. Seetõttu on ka nende nahal omadused, mis muudavad selle materjali ühelt poolt hingavaks ja teisalt hästi temperatuuri säilitavaks. Are kirjeldab, kuidas mägedes võib 20 soojakraadist pärast kiiret päikeseloojangut saada külm, millega loom peab kiirelt kohanema.

Alpakad on taimtoidualised ja täiskasvanud isend võib kaaluda 50–80 kilogrammi. Nad elavad umbes paarikümneaastaseks. Alpakade villa peetakse kvaliteedilt paremaks kui kašmiiri ja angoora villa. Seda on lihtne töödelda, sest vill sisaldab vähe rasvu ja mis kõige olulisem – alpaka vill ei põhjusta allergiat. Are sõnul on allergiliste ainete puudumine Alpaka brändi toodetel suur müügiargument. Teine argument, millega ettevõtte oma tootearenduses vaeva näeb,

Heiko Leesment

avalike suhete osakonna juhataja

Viimsis on käimas ettevõtlusaasta ja seekord ootas vallavanem Illar Lemetti külla Decoreter OÜ, mis pakub nii Eestis kui ka paljudes teistes riikides kvaliteetseid alpaka villast ja -nahast tooteid. Vallavanem kohtus Viimsisse registreeritud ettevõtte viimsilastest eestvedaja Are Kudeviitaga firma esinduskaupluses Ultima Thule galeriis Maakri tänaval Tallinnas.

Ettevõtte algusaegadest rääkides küsib Are rõõmsalt, kas meenutamist peaks alustama viimase kahekümne aasta või pikema aja tagant?

Decoreter OÜ on kolme Viimsiga tihedalt seotud mehe ettevõtte, mis on tänaseni nende koduvalda registreeritud. Ettevõtte mootoriks on Peruus elav Kristjan Sillaots, kes koordineerib teisel pool maakera asuvat tootmist ja tooraine hankimist. Peeter Pappel liitus tiimiga 2007. aastal ja vastutab ettevõtte Eesti-poolse juhtimise eest. Meid võõrustanud Are peamiseks ülesandeks on müügi ja partnersuhete juhtimine. Oluline roll on ka 2016. aastast Alpaka brändi heaks töötaval disaineril Anni Ilvesel, kes annab toodetele klientide ootustele vastava välimuse.

Kolm sõpra Viimsist

Are meenutused 1980ndate aastate lõpu Viimsist on kõnekad. Ta räägib Viimsis laiunud suurtest põldu-

dest ja koolimaja taga karjamaal söönud lehmadest, kes poolsaart mööda ringi rändasid. Just sel ajal sai alguse ka kolme mehe sõprus. Koos käidi siin koolis ja lasteaias. Hiljem käidi koos ka Tallinna tehnikaülikoolis. Ühiselt prooviti episoodiliselt kätt ka ettevõtluses, kuid tõeline koostöö algas hiljem.

Tänaseks on Alpaka brändi tooted saadaval 30 erinevas riigis.

2000ndate alguses ostis Kristjan Sillaots üheotsapileti Peruusse. Are meenutab, et sõber Kristjani viis kaugele soov maailma avastada

Viimsi vallavanem Illar Lemetti ja ettevõtte eestvedaja Are Kudeviita Alpaka esinduskaupluses Tallinnas. Foto: Jane Saks

ja hispaania keelt õppida. Lahtiste silmadega Peruus ringi liikudes lähetas Kristjan Eesti poole merekonteineri erinevate asjadega, mida ta seal turgudel ja poodidest leidnud oli. Muude Peruu toodete hulgas olid ka alpakanahast vaibad, mida siis Eestis pakkuma hakati. Kuna need võeti hästi vastu, kasvas sellest sõprade jaoks välja äri. Siis liitus meeskonnaga kolmas sõber Peeter ja 2000ndate esimese kümnendi lõpu majanduslanguse järel võeti sihiks välisurgude vallutamise

hea teada

Peruu villatoodangu eriliseks pärliks on vikunjade vill

Peruus elav eriline villaloom vikunja, keda võib kohata Andide mäestiku mägitundras. Temalt saadakse väikeses koguses eriti kõrgekvaliteedilist villa. See on hinnaline, sest vikunjasid saab pügada vaid iga kolme aasta tagant. Seega on vikunjad maailma pehmeima, kalleima ja hinnatuima villaga loomad.

Vikunjade villaga äritsemise on Peruu riik enda kätte võtnud, sest 1960. aastaks oli vikunjasid alles umbes 6000 ja seetõttu võeti loom riigis kaitse alla. Villaga kauplemist lubati riigisisestel taas 1993. aastast. Vikunja puhastamata villa hind Peruus on pea 400 dollarit kilogrammi kohta, samas kõrgeima kvaliteediga villa puhul võivad hinnad küündida kaugelt üle 1000 dollari kilogrammi kohta.

2013. aastal avaldas ajaleht Mirror uudise, et Saksamaal Falke kompanii toodetud eksklusiivsed vikunjavillast sokid saab soetada ei rohkem ega vähem kui 872 euro eest. Kampsuni eest peab huviline välja käima pea 2421 eurot.

Alpaka pop-up pood. Täpsema info poe kohta leiab ettevõtte kodulehelt. Foto: erakogu

on see, kuidas loobuda tehisainetest ja liikuda kõikide toodete puhul 100% loodusliku villakasutuse suunas. Kõige keerulisem on üleminek sokkide puhul, kus lisandid aitavad tagada sokkidele vajaliku vastupidavuse.

Alpakavillal on erinevad sordid

Are kirjeldab, kuidas Peruu naised oma tundlike sõrmedega jaotavad 3–4 kilo villa, mis ühelt pügamiselt saadakse, vaid loetud hetkega eraldi hunnikutesse. Villa eristamine on oluline ja kui alpakavillast tooteid soetama minna, tasubki mõnda asja silmas pidada.

Kõige pehmem ja kvaliteetsem on Baby Alpaca vill, mis saadakse esimese kolme aasta pügamistest. See on kõige hinnalisem ja sellest villast tehtud toodete puhul saab klient ka kõige siidisema ja pehmeta puudutuse osaliseks. Erakordselt hinnaline on aga Royal või Premium Alpaca vill, mis saadakse päris esimesel pügamisel.

Lisaks sellele on olemas kahte erinevat tüüpi alpakavilla, mis pärineb kahte tõugu loomadelt. Esmalt Huacaya, kellel on tihe, pehme ja lainjas lambavillataoline vill, ja teiselt Suri, kellel on siidised, pliiat-

sitaolised patsid, mis sarnanevad rastapatsidele. Ühe alpaka nahal on karv sile ja teisel justkui lokkis.

Tootmine Peruu on väljakutse

Kogu ettevõtte toormaterjal tuleb Peruu, aga palgal on ka õmblejad, kes igapäevaselt toimetavad Eestis. Seega on siin ja piiri taga müüdatavatel toodetel kirjas kõlav Made in Estonia. Kudumid valmivad siiski Peruu, kus aastate jooksul on välja sõelutud need tootjad, kes suudavad pikaajaliselt kordustooteid

pakkuda. Ettevõtte poliitika on pigem selline, et igal aastal uusi tooteid ei tehta, vaid hoitakse neid, mis hästi müüvad, pidevalt sortimendis. Muu-

tuda võivad värvid ja koostis. Kõige menukam toode sõltub Are sõnul hooajast, ent jõulude ajal on selleks kindlasti alpakavillast sokid, aga populaarsed on ka sallid ja mütsid.

Kui jutuks tuleb tootmisprotsess Peruu, ei saa üle ega ümber kvaliteedist, kultuurilistest erinevustest ja suhtumisest.

Alpaka brändile sobivate tootjate leidmiseks on tehtud aastaid põhjalikke tööd ja näiteks lõnga tootab neile maailma suurim lõn-

Alpaka tooteid on nii meestele kui ka naistele. Foto: Jane Saks

gatootja, kes suudab tagada kõrgtasemel kvaliteedi, mida kliendid neilt ootavad. Palju ongi abi sellest, et ettevõttel on "oma mees Havanas" ehk siis Kristjan, kes kohapeal tootjatega kvaliteedi ja kõige muu osas läbi saab rääkida.

Kogu ettevõtte toormaterjal tuleb Peruu, aga palgal on ka õmblejad, kes igapäevaselt toimetavad Eestis.

Peamiseks kitsaskohaks on nahast vaipade puhul nende kokkuõmblemine ning oma mõju on ka töökultuuril. Kokkupuuted ja koostöö lääne ettevõtetega on aidanud muidugi kvaliteeti oluliselt parandada. Eraldi teema puudutab nahkade kvaliteeti ja ka siin on oluline roll eestlaste heaks töötavatel kokkustajatel.

Ettevõttes on Eestis palgal sõltuvalt hooajast umbes kümme tootjat, Peruu veidi rohkem. Üldiselt proovivad nad Are sõnul võimalikult palju teenuseid sisse osta. Suurt konkurentsi alpakavillast ja nahast toodete osas ettevõtja ei näe, aga tema sõnul on konkurendid kõik, kes midagi müüvad. Küsimus on ju selles, kas klient üldse jõuab nende tooteni. Ta toob näite jõuludest, mil inimestel on teatud eelarve kulutamiseks ja siis võib vabalt olla ka mobiiltelefon konkurendiks.

Aga konkurents paneb pingutama ja seda on ettevõtja räägitust ka

Alpakad Peruu. Foto: erakogu

hea teada

Nõudlust naha ja villa järele rahuldab vaid 4 miljonit alpakat

Alpakad on pärit Lõuna-Ameerika Andidest ja on suure tõenäosusega üks vanimaid kodustatud kariloomatõuge. Nende ajalugu ulatub teadaolevalt inkade riigini välja ja neil on olnud keskne roll selle piirkonna kultuurides üle 6000 aasta. Piirkonna religioosse uskumuse kohaselt on alpakad inimestele laenatud ja neid hoitakse Maal ainult nii kaua, kuni neid austatakse ja nende eest hoolt kantakse.

Kui hispaanlased Peruu jõesid, leidsid nad eest tekstiilil põhineva inkade tsivilisatsiooni. Alpakade ja laamade vill ning puuvilla kiud olid kasutusel sildadest hoonete katusteni. Kangast kasutati valuutana ja väidetavalt maksti isegi armeele palka alpakatekstiiliga. Oma vallutuste käigus tapsid hispaanlased hulgaliselt alpakade ja laamade karju, mis viis liigid peaaegu väljasuremise äärel. Osa loomadest pääses tänu põliselanikele, kes varjasid neid kõrvalistes paikades. 19. sajandil toimus alpakade renessanss läänes ja nende villast sai ka siin hinnaline luksuskaupe. Sünteetilise kiu laialdane kasutuselevõtt aga tõrjus 20. sajandil nende tekstiilide tähtsuse.

Alpakad elavad karjades kõrgmägedes, umbes 3000–5000 kilomeetri kõrgusel. Neid kasvatavad kohalikud talunikud ja karjused. Alpakad toituvad rohust ja nende magu on kolmekambriiline. 50–80-kilogrammised isendid söövad kuus 27 kilogrammi heina.

Alpaka tiinusperiood kestab peaaegu aasta, ulatudes mõnikord 345 päevani. Vastsündinud alpaka kaalub 8–9 kilogrammi ja osad neist surevad keerulises kliimas juba esimesel aastal. Esimese aasta katsumused edukalt läbinud isendid elavad 20 aastat ja kauemgi.

Alpakade populatsioon maailmas on eeldatavasti kuskil 3–4 miljoni kandis. Võrdluseks, lambaid, kes inimeste vajadusi rahuldavad, on üle miljardi. Hinnalist kašmiiri pakkuvaid kitsi on üle 120 miljoni. Seega võib tõdeda, et alpakad on maailmas pigem vähe.

Alpakad on loomult väga sotsiaalsed ja neil on erakordselt tugev karjainstinkt. Nad on loomult leebed, uudishimulikud ja intelligent- sed. Näiteks on neil väljaheidete jaoks alati kindel ala, mida kõik karja liikmed kasutavad. Alpakad on väga tähelepanelikud ümbritseva osas ja tajudes ohtu, muutuvad ärevaks ning ettevaatlikuks. Omavahel suheldakse peamiselt häälitsetes ja sabaga vehkides. Muuseas võivad nad teatud emotsioonide väljendamiseks ka sülitada.

Eestis saab oma käega katsuda alpakasid farmides Järvamaal Türi vallas, Muhu saarel ja Pärnumaal Tori vallas.

kuulda ning tunda. Decoreter OÜ-l on mitmeid plaane erinevate siht- turgudega ja näib, et viimsilaste ettevõtmise võtab aina suuremat hoogu. Kokkuvõttes on Decoreter OÜ näide sellest, kuidas hea idee ja kvaliteetse toodanguga on võimalik panna alus rahvusvahelisele äri- le. Mainimata ei saa jätta, et tegemist on kindlasti väärtuslike ja heade kinkidega, mille osas jõuluvanale võiks juba praegu kirja te- le panna.

Peatselt avatakse Viimsis Alpaka pop-up pood

Ettevõtlikud mehed on arendanud müügi- võimekuse suurendamiseks pop-up poe lahenduse. Järelkärule ehitatud pood on nagu ringi reisiv showroom, kus kõik olulisemad Alpaka tooted on huvilistele kättesaadavad. Mõte on selles, et tipp- perioodidel oleks ettevõttel lihtsam turu nõudlusele reageerida ja müüa õigetes kohtades, kus nende klientid liiguvad.

E-N kogu

menüü

-25%

*Iemmikkülastajatele kuni 31.10.2024

BRONEERI LAUD: www.okoresto.ee / OKO Resto Kesk tee 27, Haabneeme

OKO

Karulaugu Pesto kohvik pakub meile maitseküllaseid ja tervislikke toite

MAITSEV SÖÖK Mitte juhuslikult ei ole Karulaugu Pesto kohvik valinud oma koduks Forus spordikeskust Viimsis. Lapsed on meie tulevik ning oma niigi nappi aega erinevate tegevuste vahel jagavad trennilapsed hindavad kvaliteetset toitu, mida kogukonna kohvikuks kujunenud Karulaugu Pesto on viimase kahe aasta jooksul valmistanud ja pakunud.

Kärt Radik
Viimsi Teataja
kaasautor

Ajad toitlustusäris on väljakutsuvad, teenuste hinnad tõusevad mitte aastate, vaid lausa kuudega ning ellu jäävad tugevamad. Mis nägu on tänasel päeval Karulaugu Pesto, rääkisime juhataja Eveli Apriga.

Ühtehoidev meeskond ja lojaalsed kliendid

Eveli April, kes kogu seda nn kupast üleväl hoiab, on tänulik oma lojaalsetele töötajatele, kes kõik on pärit Viimsist. "Peakokk Karolin, pagar Anna, teenindaja Patsi on iga ilmaga valmis "lahingusse" astuma. Lisaks neile on meil ka arvukas tugitiim, kelle kõiki liikmeid ei hakka eraldi ette lugema – kõikidele neile olen väga tänulik. Meeskonnatunde hoidmiseks käime vahel koos teatris, joonistamas, keemikis ning teistes söögikohtades uusi maitseid proovimas," räägib kohviku juhataja.

Juhataja ei väsi ka kliente kiitmast. "Endiselt on meie ümber palju häid inimesi, kes leiavad aja, et meid maitstva söögi eest tänama tulla. Tullakse lausa köögi uksele koputama, et näha, kes on pliidi taga või ahju ees. Täna sel päe-

val on meie äris palju väljakutseid, aga paadunud optimistina arvan, et kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab," ütleb Eveli.

Spordipoisid söövad salatit

"Paljud kliendid on maininud, et tajuvad meie menüüde läbimõeldust ning seda just toiteväärtuste osas. Mõeldes sportlastele, pakume hommikuti munavalgest valmistatud omletti spinatiga, mida serveerime avokaadoga. Nii saab toidust kätte valgud, süsivesikud, aga ka vajalikud kiudained. Siinkohal toon ühe suurepärase näite viimastel suvel Viimsis toimunud KK Viimsi korvpallilaagritest. Trennipoistega oli koos söömas klubi juht Tanel Einaste, kes jälgis, et kõik poisid sööksid ka salatit, mis aitab süsivesikutel paremini imenduda. Ta rääkiski poistele, et spordimehed söövad salatit ja nood kuuluvad,"

Karulaugu Pestos valmistatakse algselt lõpuni kõik ise. Fotod: erakogu

Karulaugu Pesto juhataja Eveli April.

muljetab Eveli suvistest kogemustest.

Korvpalliklubiga koostöö jätkub ning tänavuse hooaja esindusmeeskonna kolm mängijat, kes ei ela Viimsis, saavad igapäevaselt Karulaugu Pesto kohvikus tervisliku ja toitva lõunaaine.

Uue trendina tellivad ja maksavad lapsevanemad laste lõunasöögi eest ette ehk et kui laps trenni lõpetab, on tema jaoks toit juba valmis tehtud. Samuti tellivad Eesti-Läti liigas mängivad külalistvõistkonnad n-ö toidu teele ette, mida pärast mängu siis bussis süüakse.

Sügisel, kui ilmad muutuvad heitlikumaks ja kurk kähedamaks, tasub kohvikusse põigata ka selleks, et maitsev soe jook kas koha peal ära juua või kaasa haarata. Septembrikuus oli nn kuu jook valge šokolaadi latte, oktoobris on selleks matcha latte vürtsika kõrvisasiirupiga, novembris aga kurkumiingveri-kaneeli latte.

Päevapraadide valikus pakutakse argipäevadel lausa nelja kuni viit erinevat rooga, kahte suppi

ning alati on valikus ka taimne supp ja praad. Magusasõbrad leiavad samuti laia valikut endale meelepäraste, kuid selleski valikus on erandid ehk saiakeste puhul ei puudu ka gluteeni- ja laktoosivabad tooted. Ning mis väga oluline tänapäeval – ükski vegan ei lahku Karulaugu Pestost tühja kõhuga, vajadusel lihtsalt valmistatakse roog eritellimusena.

Lisaks *à la carte* menüüle on eraldi menüü ka lastele ja neljakäpalistele. Ning kui rääkida viimase suve hitt-toodetest, siis palavate ilmaga läks kõige paremini kaubaks käsitööna valminud Rosenberry ökojäätid, mida valmistatakse Raplamaal.

Catering käsitööna

Kui suvehooajal tegutses nädalalõpu kohvikuna Eesti sõjamuuseumis ning läbi hooaja ollakse *pop-up* kohvikuga väljas ka Viimsi huvikeskuses toimuvatel üritustel, siis *cateringi* teenust võib tellida piltlikult öeldes aasta läbi hommikust õhtuni ning 10-st kuni 200-le inimese-

Karulaugu Pesto võtab vastu ka eratellimusi.

le. Eks seda teenust pakutakse turul ikka, kuid mille poolest siis Karulaugu Pesto erineb?

"Algusest lõpuni valmistame kõik ise. Tuleb kartul sisse, koorime ise ära. Me ei kasuta säilitusaineid mitte ühegi toidu juures. Meie jaoks on oluline nii toidu kvaliteet kui ka välimus. Kodukohvikute päe-val märkasime ka seda, et inimesed on altd uut ja huvitavat proovima, näiteks veisesabasuppi. Meie saiakesed, pirukad ja kringlid on juba teada-tuntud kui väga maitavad ja kvaliteetsed, sest juba varahommikust on meil köögis pagar töö. Kui näiteks huvikeskuses toimuvatel üritustel märgatakse Karulaugu Pesto silti, siis tullakse ikka meie hitt-tooteid *à la* rohelise sibula-muna pirukat või ka juustu-saia ostma," räägib Eveli.

Hoia silma peal!

- Veel selle aastanumbri sees saab valmis uus koduleht karulaugupesto.ee, kust saab tellida nii soolast kui ka magusat, suurematele, aga ka väiksematele seltskondadele. Praegu saab ettevõtte tegevusi jälgida sotsiaalmeedias www.facebook.com/karulaugupesto.
- Karulaugu Pesto (Karulaugu tee 13) avatud E-R k 10–19 ja L-P k 10–16.

Filmiõhtu
Vaatame Kiur Aarma portreefilmi Hardi Volmerist
"Jumalaga, rock'n roll!" (2023)
Filmist vestlevad Hardi Volmer ja filmikriitik Annika Koppel

Teisipäeval,
22. oktoobril
Kell 18.00
Viimsi
raamatukogus

Sissepääs vabalt

Viimsi Teaduskooli esimene inseneerialaager

22.–24.10.24 kell 10.00–16.00
aadressil Randvere tee 20, Viimsi

lisainfo: www.viimsihuvikoolid.ee

Valla uue üldplaneeringu eskiisi avalik väljapanek

Viimsi valla haldusterritooriumi üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avalik väljapanek toimub 1.–31. oktoobrini.

Tutvu dokumentide ja uuringutega:

- üldplaneeringu kaasamiskeskonnas
- Viimsi vallamajas (Nelgi tee 1)
- Viimsi raamatukogus (Randvere tee 9)

Üldplaneeringu eskiislahenduse avalikule väljapanekule järgneb avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu:

13. detsembril 2024 kell 15–18
Viimsi raamatukogus

Käsipalli B-vanuseklassi noormehed on karikavõitjad

Viimsi U17 võistkond. Foto: Merilin Raudkett / Eesti Käsipalliliit

VÕIT HC Viimsi U17 võistkond tuli käsipallis 2024 karikavõitjaks noormeeste B-vanuseklassis.

Jarno Nurm
HC Viimsi treener

HC Viimsi 2008 ja 2009 sünniaastaga poisid suutsid oktoobrikuu alguses kõik vastased seljatada ning tulla karikavõitjaks.

Alagrupiturniiril alistati Mustamäe käsipalliklubi, Aruküla spordiklubi ning Viljandi/Pärnu võistkonnad, mis andis alagrupi võidu. Poolfinaalis tuli vastaseks HC Tallas, keda suudeti napilt 27:23 võita.

Finaali vastaseks tuli ei keegi muu kui Põlva spordikooli võistkond. Esimesel poolajal oligi võõrustaja võistkond see, kes ohjad haaras, kuid teise poolaja suurepärase mängu rünnakul meie poiste poolt ning imeline tõrjetöö väravas kogu turniiri parimaks värava-

vahiks tunnustatud Marten Vihvelini poolt tõi võidu HC Viimsile numbriga 26:21.

Võistkonda kuulusid: Marten Vihvelin, Siim Järve, Andre Martin Hermaste, Oliver Kollo, Oliver Hintsov, Indrek Tohvri, Ian Molotov, Gregor Jaanus, Mart Heinsalu, Roger Pajur, Gert Merimäe, Joonas Matt, Martin Käärmees, Joonas Tõlp, Franz Lennon Abner. Treenerid on Heldur Sepp ja Jarno Nurm.

Teated

Toimus järjekordne aktiivsete noorte kohtumine

14. oktoobril kogunesid aktiivsed Viimsi noored ja noorsootöötajad Viimsi raamatukokku, et arutada noori puudutavaid teemasid.

Ümarlaua käsitleti seekord noorteinfo teenuse olemust ja jagati mõtteid, kuidas infot noorteni paremini viia. Külalisi oli haridus- ja noorteameti noorteinfo valdkonna peaekspert Elizaveta Cheremisina, kes tutvustas teemat laiemalt. Äsja kinnitatud koosseisuga noortevolikogu ja õpilasesinduste esindajad rääkisid oma tulevikuplaanidest, sealhulgas õpetajate päeva tähistamisest ja tegevusplaanide koostamisest.

Järgmine Viimsi Noorte Jutud toimub 11. novembril noorsootöö nädalal. Siis on fookuses mitmekesisus ning külaliseks on Kelly Grossthal Eesti Inimõiguste Keskusest.

Kadi Bruus

haridus- ja noorsootöö peaspetsialist

Kohtumisel osalenud noored ja noorsootöötajad. Foto: erakogu

uued vallakodanikud

- Annica Leesalul ja Marko Luigel sündis 12. septembril poeg **Robin Luik**.
- Sigrid Aasmal ja Jack Edward Evans III-I sündis 18. septembril tütar **Freya Aasma**.
- Jekaterina Tšernitskajal ja Sergei Tšernitskil sündis 29. septembril poeg **Robert Tšernitski**.

OTSIME KULTUURI- JA SPORDITARISTU SPETSIALISTI

kelle ülesandeks on elanike vajadustest lähtuvalt kultuuri- ja sporditaristu arendamise ja hooldamise juhtimine. Lisaks sellele eelarvestamine ja hangete läbiviimine. Näiteks ootab väljatöötamist taristu broneerimissüsteem ja ülevaatamist hinnakiri, innovatsiooni toomine oma valdkonda, osalemine projektides ja koostöövõrgustikes.

Ootame sind kandideerima kui sul on kõrgharidus (ehitus-, kinnisvara- või avaliku halduse valdkonnas) ning töökogemus spordi- ja/või kultuuritaristu haldamisel. Sul on kogemused kinnisvaraobjektide korrashoiu, remondi- ja hoolduskavade koostamisega, objektide eelarvestamise ja ehitus- või remonttööde hangete läbiviimisel. Oled hea suhtleja, tasakaalukas, avatud uuendustele, täpne ja süsteemne. Valdad eesti keelt C1 tasemel ja inglise keelt suhtlustasemel. Kasuks tuleb joonestus- või projekteerimistarkvara kasutamise oskus ning teadmised spordi- ja kultuurivaldkonnast.

Pakume sulle mitmekesist tähendusega tööd, millega panustad Viimsi valla arengusse. Toetame su tööalast arengut ja sind ümbritsevad oma ala kirglikud professionaalid. Meie juures saad puhata 35 päeva aastas ning kasutada kolme tervispäeva oma vaimse ja füüsilise heaolu hoidmiseks.

Pakutav ametikoht asub Viimsis ja brutokuupalk on 2700 eurot.

Kandideeri CV Online'is või saada CV ja kandideerimisavaldus, motivatsioonikiri ning kinnitus, et ei esine asjaolusid, mis välistavad ametniku teenistusse võtmise aadressile konkurss@viimsi.ee hiljemalt **10. novembriks** märgusõnaga "taristu spetsialist".
Lisainfo: kadri.tiis@viimsi.ee

OTSIME PARTNERLUSSUHETE JUHTI

kelle ülesanneteks on vallavalitsuse ja Viimsi ettevõtete, vabaühenduste ning kogukonna koostöö arendamine ja toetamine. Kogukonda võimestavate sündmuste (nt visioonipäev, ettevõtluspäev, kaasamisüritused jne) ja projektide (nt kaasava eelarve) läbiviimine. Samuti vallavalitsuse strateegilise- ja kvaliteedijuhtimise süsteemi arendamine, arengudokumentide koostamine ja arengustrateegia elluviimise seire. Lisaks valdkondlikuks arenguks oluliste uuringute läbiviimine ja vajaliku teabe kogumine.

Ootame sind kandideerima kui Sul on kõrgharidus (soovitavalt sotsiaalteadustes), avalikus sektoris töötamise kogemus ja projektijuhtimise oskus. Oled lahendustele orienteeritud, süsteemne, analüütiline, oskad näha suurt pilti ja luua ning hoida koostöövõrgustikke. Valdad eesti keelt C1 ja inglise keelt B2 tasemel. Kasuks tuleb kogemus eraettevõtluses või vabaühendustes, koostöövõrgustike loomises ja kaasamisündmuste korraldamises.

Pakume sulle väljakutseterohket tähendusega tööd ning võimalust panustada Viimsi valla arengusse. Toetame Sind tööalases arengus ja pakume võimalust puhata 35 päeva aastas ning kasutada kolm tervispäeva vaimse ja füüsilise heaolu hoidmiseks. **Pakutav ametikoht asub Viimsis ja brutokuupalk on 2800 eurot.**

Esita avaldus, elulookirjeldus ja motivatsiooni-kiri aadressile konkurss@viimsi.ee hiljemalt **20. oktoobriks** märgusõnaga "Partnerlussuhete juht".
Lisainfo: tiina.raun@viimsi.ee

Foto: Timo Mürsepp

Jalgpallihooaja lõpuni on jäänud veel vaid mõned loetud mängud

JALGPALL Hommikul jooksma minnes tuleb nentida, et nüüd on asi ametlik – mõnusad sumedad suvepäevad on möödunud ja sügis näitab üha enam oma tõelist palet. Kogukonnajuhi ja mängukorraldajana tahaks nüüd öelda, et pakime oma seitse asja ja kolime sisse ära – õues läks külmaks. Paraku hetkel meil veel selliseid valikuid laual ei ole.

Erle Meresmaa

Viimsi JK / MRJK
kogukonnajuht

Ilma trotsimine on tõenäoliselt jalgpallurite üks kõige suuremaid tugevusi. Iga ilmaga on nad valmis platsile minema ja andma endast parima. Pigem on see tugev erand, kui ilma tõttu mõni mäng või treening ära jäetakse. Mängude puhul teeb selle otsuse kohtunik, treeningu puhul treener. Jalgpallurid ei ole veel oma hooaega lõpetanud, küll aga lähene lõpusirgele.

Külma ja tuule eest pakku puge-da kuskile ei ole, nagu ei ole pääsu ka talve tuleku eest. Tuleb aga mitu kihti riideid selga panna, naeratus

näole manada ja õue tulla, sest just selle emotsiooniga täitub ka kogu keha hea tunde ja külmus ei saagi hinge pugeada.

Meie esindusnaiskond on kinnitanud endale koha meistriliigas, seega nende viimased mängud saavad olema puhas nauding jalgpallist ning pigem osa õppeprotsessist ja kogemuste omandamisest. Mütsiga lööma kindlasti ei minda, aga sel hetkel, kui tead, et saad lihtsalt pingevabalt endast parimat anda, on ka mängimine lihtsam ja nauditavam.

Meeskonnal seevastu on kõik mängus. Hooaja lõpuni on 16. oktoobri seisuga jäänud veel ainult viis mängu – kaks kodus ja kolm võõrsil. Oleme tabeliliidrid, mis tähendab, et kõikide õnnestumiste tulemusena saab uuel hooajal

Jalgpallur läheb trenni ja võistlusele igasuguse ilmaga. Foto: erakogu

kodumurul näha Premium liiga (Eesti jalgpalli kõrgeim tase) tasemel mängu. Eesti jalgpalli koorikihti. See oleks juba tulemus, mille üle iga viimsilane saaks uhkust tunda. Koosneb ju meie punkt 80% ulatuses just meie oma klubi kasvandikest. Nad on läbi ja lõhki viimsilased, keda on meie mõnusalt tuuline ilmastik korralikult sitkeks kasvatanud.

Teaduslikult on tõestatud, et publik on jalgpalli mõistes 12. mängija platsil.

Aga need mängud tulevad rasked. Meil on jäänud mängida vastastega, kes kuuluvad esiliiga tabeli etteotsa, seega heale õnnele ja kingitustele loota pole mõtet. Nüüd tuleb anda endast kõik, nii mängijatel kui ka poolehoidjatel – ootame teid igal võimalikul hetkel staadionile. Isegi teaduslikult on tões-

tatud, et publik on jalgpalli mõistes 12. mängija platsil ning kodus võidetakse suurem osa mängu just nende samade inimeste pärast, kes tulevad kohale ilmast hoolimata. Naeratavad, elavad kaasa ja on kogu sellel teekonnal kaasas, mis kasvatab tulevikku.

Staadioni tribüün on paigas

Kindlasti on osad tähelepanelikumad juba ka märganud, et eelmisel aastal võidetud kaasava elarve projekt saada Viimsi staadionile tribüün on jõudnud lõpusirgele. Seel puudub küll kasutusluba, et seal päriselt peal istuda tohiks, aga see, et oleme tribüüniga niivõrd kaugele jõudnud, on lihtsalt superäge. Staadion hakkab tasa ja targu minema staadioni nägu. Loodame siiralt, et uue hooaja alguseks saame ka katuse tribüünile peale ning meil ongi päriselt mõnusam mängu vaadata.

Viimsi JK kodumängudel on alati staadionile tasuta sissepääs ja me plaanime selle ka nii jätta. See on asi, mille saame inimestele tagasi

anda ning näidata oma tänutunnet, pakkudes elamusi, millesse ollakse panustanud. Jalgpall on kogukondlik spordiala, mis ühendab inimesi ja paneb neid ühtemoodi hingama. Vahel mängukorraldajana näen, kuidas inimesed, kes pole vähemalt staadionil kunagi omavahel vestelnud, saavad "staadionisõpradeks". Neil on üks ühine keel, mida rääkida. Emotsioonid seovad ja need muudavad maailma.

Täname toetajaid

Kogu see teekond on olnud üks äge protsess ägedate inimestega seal ümber. Kui vaadata tagasi ükskõik millisele hetkel või hooajale, siis meil ei oleks seda, mis meil on, kui meil ei oleks meie inimesi. Neid, kes tulevad staadionile. Neid, kes toetavad rahaliselt. Neid, kes panustavad erinevate toodete ja ahihindadega. Neid, kes on lihtsalt olemas. Ja muidugi neid, kes igapäevaselt töötavad selle nimel, et Viimsis oleks oma väikesed ja suured jalgpallurid, et nende ümber saaks kasvada veel rohkem inimesi, kes naudiksid seda protsessi kooskavamisest ja unistamisest.

Oktoober on vaimse tervise kuu ja meie siin jalgpallimaailmas olles julgeme küll väita, et meie vaimset tervist aitavad korras hoida just need inimesed, kes aitavad meil unistada ja usuvad meie tegemistesse. Koostegemise jõud on üüratu. Üks pisike liigutus sinu jaoks võib muuta kellegi maailma. Iga üksik inimene staadionil esindusmeeskonna mängul teeb meist ühe enim külastatava esiliiga mängu. Ehk siis meie kodumängudel on keskmiselt 214 inimest. See on igaühe meie panus.

Näeme staadionil ja anname üheskoos endast kõik, et uuel hooajal oleks nii nais- kui ka meeskond Eesti jalgpalli tippliigades. Üheskoos suudame rohkem!

Tribüün on paika saanud. Foto: Erle Meresmaa

Koolitus: Kriisideks valmisolek

24. oktoobril kell 18-19.30
Viimsi raamatukogu suures saalis

Teemad:

- võimalikud riskid
- kuidas toime tulla elutähtsate teenuste katkemisel
- ohuteavitused
- evakueerumised
- varjumised
- kogukonnana kriisideks valmistumine

Koolitus on tasuta, eelregistreerimine pole vajalik.

PÄASTEAMET

VIMPSIKU JUTU- JA MÄNGUTUNNID

28. septembril, 12. ja 26. oktoobril, 16. ja 30. novembril ja 21. detsembril
KELL 13.00

Tule ja veeda mõnus laupäevane pärastlõuna raamatukogus!

Viimsi raamatukogu laste- ja noorteosakonnas

VIIMSI TALUTURG

Värske kodumaise kauba ja eheda miljöoga taluturg töötab Viimsi Vabaõhumuuseumis

igal laupäeval

kell 10.00-14.00

Müügil eestimaine väärt kraam!

Kes hommikuti turul käib, see asjata ei longi.

REAKUULUTUSED

Aiatööd

Ohtlike puude raie, võsa lõikus ja kruntide puhastamine võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse! Tel 5623 0373, Randy.

Köielt puude hooldus, kujundus või langetus, puude sidumine, hekkide pügamine, ohtlike puude raie, kändude freesimine, viljapuude hoolitus, puittaimede istutus – töid teostab litsentseeritud arborist. Võta ühendust ja vaatame koos üle! Tel 525 1330, marek@mww.ee.

Korstnapühkija ja pottsepa teenused, ohtlike puude langetamine, viljapuude lõikamine, trimmerdamine, heki lõikus ja pügamine. Tel 5348 7318, e-post igor@inkteenused.ee.

HEKKIDE JA VILJAPUUDE LÖIKUS, MURU RAJAMINE, VÖSALÖIKUS jpm. Meil on palju rahulolevaid kliente. Küsi pakkumist tel 5396 2258, rohelineemerald@gmail.com või uuri lisa www.rohelineemerald.com, Raido.

Ehitus

Teostan erinevaid üldehitus- ja remonditöid. Vundamendi ehitus, siseviimistlus, välisviimistlus, sanitehnilised ning elektritööd (olemas B2 pädevus). Tel 552 7217.

Katuste ja fassaadide pesu ja värvimine, rennide puhastus, akende pesu; paigaldame katuse-redeleid ja vihmaveerenne. Töö-

kogemust on 12 aastat. Võta ühendust e-posti aadressil kpe.kpe@mail.ee või helistades tel 5638 8994. Vaata lisa kodulehelt www.kpe.ee.

Laadur-ekskavaatori teenustööd, lammutustööd, ehitusprahi koristus ja õue koristustööd. Tel 507 4178.

Ehitusmees teostab järgnevaid töid: suvilate lammutus, üldehitus, värvimistööd. Tel 5365 1222.

Kaks pikaajalise kogemusega ehitusmeest (53- ja 39-aastane) ootavad suuremahulisi objekte eraisikutelt: suvilad, majad, korterid. Teostavad üldehitust, vannitubade plaatimistöid, torutöid, siseviimistlust (pahteldus, mp-krohvimine), soojustamist. Tel 518 2846, Toomas.

Kvaliteetne plaatimisteenus ning saunade ehitus nii era- kui ka äriklientidele. Usaldusväärne ja pikaajaline kogemus. Tel 5564 1910.

Tänavakivide paigaldus ja parandustööd. Teede ja platside ehitus. Kivide müük. Haljastustööd. Tel 566 76629, info@viimsikivi.ee, www.viimsikivi.ee.

Vahetan boilerid, WC-potte, se-gisteid, valamuid; pesumasinate ühendamise ja vanade äravedu, väiksemad elektritööd. Tel 5904 8011, e-post looduse.3@gmail.com.

Soodne võimalus tellida vilunud spetsialistilt järgmisi remonditöid: TAPETSEERIMINE, kõik MAALRITÖÖD, LAMINAAT- ja PUITPARKETI paigaldus. Tel 5741 1752, Mart.

Eramute ja kortermajade fassaadide rekonstrueerimine, soojustamine, krohvimine, pesemine, värvimine ja üldehitustööd. Aitame leida parima lahenduse! Tel 5647 4077, e-post info@eurolaster.ee.

Muud teenused

Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik, tehtud töö registreerin Päästametis. Redelite kasutamise võimalus. Tel 5689 0125, e-post kuldnoop@gmail.com.

Koduteenusena juuste lõikus eakale ning puudega abivajajale. Tel 5592 8588, Kaie.

Kogemustega õmbleja Haabneemes teeb õmblus- ja parandustöid ning õmbleb kodutekstiile. Tel 524 2109, Heljo.

Veoteenus/kolimine. Akuraatsed kolijad. Vana mööbli demonteerimine ja äravedu, sh rämpsu äravedu. Metallijätmeid (sh kodumasinad) viime ära tasuta. Töötame ka nädalavahetustel. Tel 502 8148.

VANARAUJA JA KODUMASINATE tasuta äravedu. Plekk, vinklid, torud, aiavõrk, mahutid, vannid, pesumasinate, pliigid, mootorid, kaablid, autoosad, akud jne. Korsterist väljatassimine, külmiku, teleri tasuline äravedu. Tel 5550 5017.

Korstnapühkimine. Kütteseadmete hooldus ja remont. Töödele garantiit ja akt. Tel 5692 1396.

Pakume katuste, rennide, fassaadide, akende ja sillutiste pesu ning kaitsetöötust. Könniteede ja teiste pindade pesu kõrgsurve meetodil. Tel 5650 3489.

Pikaajalise töökogemusega matemaatikaõpetaja annab eratunde Viimsis 5.–9. klassi õpilastele. Aitan korjata põhikooli lõpueksamiks. Hind kokkuleppel. Lisainfo tel 5340 0165, Mare.

Abistan vanemaid inimesi kodu koristamisel ja akende pesul. Tel 5636 3340.

Ost, müük

Müüa soodsa hinnaga puitbrikett kandiline RUF, premium pellet 6 ja 8 mm, kuivad kaminapuud ja kütteklotid, transpordi võimalus. Tel 517 0257.

Ostame absoluutselt igas seisus autosid. Kustutame ARK-ist litsentsi alusel. Tallinn ja lähiumbrus. Tel 5823 8310.

Ostan rinnamärke, vanu postkaarte, trükiseid ja dokumente, vanaraha ning muid kolleksioneerimise esemeid. Võib pakkuda ka kasutatud tänapäevaseid raamatuid. Tel 602 0906 ja 501 1628.

Ostan vanavara: uuemad ja vanemad raamatud, postkaardid, märgid, mündid, margid, heliplaadid, mänguasjad, nõud, keraamika, kunst, käekellad jm. Tel 514 0618, Andres.

Müüa kuiv kaminapuu 40 l võrgus. Tasuta transport al 30 võrku. Hind al 4,20 € võrk. Suurema koguse ostjale soodustus. Tel 507 9940.

Kuivad küttepuid 50 l võrkkotis 30 cm (lepp, sanglepp, kask, saar). Info ja tellimine kodulehelt www.pakhalupuu.ee või tel 509 9598, e-post pakhalupuu@gmail.com.

KÜTTEPUUD. Müüa saetud ja lõhutud küttepuid pikkusega 30–60 cm. Pakume ka kojuvedu. Tel 522 7345, e-post marek406@gmail.com. Tellimusi võtame vastu iga päev.

Küttepuid, pelleti ja briketi müük üle Eesti. Rohkem infot saab kodulehelt www.puu24.ee või tel 520 0093, 600 0136.

Kuiv küttepuid: 40 l võrkkott, 30 cm lepp, kask. Pakume kohalevedu. Tel 527 0884.

Müüa LOOMASÖNNIKUT, mulda, liiva, killustikku. Tel 5697 1079, e-post taluaed1@gmail.com.

Kohalikult kasvatatud kartulid, kõögiviljad jpm otse Sinu koju! Aitame kauba tuppa toomisel või keldrisse paigutamisel. Tellimuse saab esitada telefonil 5865 2190 või põllultkoju.ee.

Soovin osta Viimsisse 2-, 3- või 4-toalist remonti vajavat korterit, mida enda käe järgi renoveerida. Võib olla nii nõukogudeaegses kui ka uuemas, kuni 2010. aasta majas. Tel 5349 1403, Mart.

On lahkunud meie kallis ema, vanaema, vanavanaema

Urve Nõmmik
05.05.1939–12.10.2024

Leinab tütar perega.

Ärasaatmine 21.10 kell 14 Pärnamäel.

Balti Profiil

KATUSTE EHTUS JA RENOVEERIMINE
Tasuta konsultatsioon ja hinnapakumine
20 AASTAT KOGEMUST!

Tel 677 6133

www.baltiprofiil.ee info@baltiprofiil.ee

Viimsi Hamba- ja Ilukliinik

Tule suutervise kontrolli!

Terves kehas terved hambad

☎ 60 999 10

www.viimsihambakliinik.ee

Address: Viimsi Äritare, Paadi tee 3-212, Viimsi 74001
E-post: info@viimsihammas.ee Tegevusloa nr. LO4228

Taviberg EHTUS

- Eramu ehitus ja remont
- Siseviimistlustööd
- Fassaaditööd
- Katuste ehitus
- Sanitehnilised tööd
- Elektritööd
- Aedade ja piirete ehitustööd
- Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt
Tel +372 604 0000
Mob +372 5553 0422
WWW.TAVIBERGEHTUS.EE

AKNAKATE
www.aknakate.ee

Aasta Suurim Aknakatete Kampania!
Iga Kuu Uued Soodustused 30%-50%!

Vali Parim:

- Rulood & Kasseftrulood
- Valdikakardinad & Lamellikardinad
- Allusion & Tekstiilikardinad
- Šaasevõrgud & Turvakardinad
- Terrassimarksiidid & Fassaadikardinad

Piiratud Aja Joaksul! Ära maga maha võimalust uuendada oma ruume soodsalt.

! Külasta Meid: Kakumäe tee 37
Jälgi Meid: Facebook
Info: +372 68 28 440
www.aknakate.ee

Tutvu meie eripakkumistega juba täna!

Viimsis puidu ja tiseritööd.

- *Köögid
- *Garderoobid
- *Sisustus detailid

Valmistamine ja paigaldus.

sponorel@gmail.com
tel: 5159310

LUMEN
— JUBA 31 AASTAT —

**Sinu HAMBAKLIINIK
Viimsis**

KONSULTATSION ja RAVIPLAAN
HAMBA- ja JUURERAVI
PROTEESIMINE
KERAAMILISED KROONID JA TÄIDISED
KIRURGIA ja IMPLANTATSIION
CAD/CAM HAMBALABOR
3D RÖNTGEN jne

Asume
Viimsi Äritares
ja Viimsi SPA majas

Helista **601 1812** ja vaata **www.lumen.ee**
Oleme Tervisekassa lepingupartner. Tegevusluba nr: Lo2451
Laste ja täiskasvanute ravi, proteesihüvitis.

instrumentarium

SINU VALIK!
KAS RAAMID
VÕI KLAASID

-50%

JA TEISED PRILLID
ENDALE VÕI SÕBRALE **-50%**

Täpsed tingimused kauplusest.

Instru Viimsi, Viimsi Market, tel 666 0017 **instru.ee**

VIIMSI
ETTEVÕTLIKE
DAAMIDE
ASSOTSIATSIION

VEDA 20

**Viimsi Aasta Naine
2024** valimine

Nominentide esitamine 1. novembrini 2024
KIRJUTA: viimsidaamid@gmail.com

KPEKATUSEPESU.EE

KATUSTE PESU ja VÄRVIMISTÖÖD
FASSAADIDE PESU JA VÄRVIMINE
AEDADE PESU JA VÄRVIMINE
KATUSTE PARANDUS
REMONTTÖÖD
RENNIDE PUHASTUS
AKENDE PESU
PAIGALDAME KATUSEREDELEID
VAHETAME VIHMAVEERENNE
LUMETÖRJE KATUSTELT

Töökogemust
12 AASTAT

MEIEGA SAAB ÜHENDUST Tel 5638 8994 • kpe.kpe@mail.ee **K.P.E. OÜ**

**MÄRKA JA
TUNNUSTA**

Kes on
Viimsi
aasta
tegijad?

esita oma
kandidaat
3.–31. oktoobrini

lisainfo:
viimsi.ee/tunnustamine

**VIIMSI
VALD**

Oktoober / november Viimsi Huvikeskuses

Üritused

- Voolava akrüülmaali õpituba 19. okt kell 11.30
- Wow laste meistrikläss – viini vahvlid 19. okt kell 11.30
- Klaasikunsti õpituba 27. okt kell 11.00
- Wow laste meistrikläss – kolliburgerid 30. okt kell 17.30
- Jõulupärja töötuba 30. nov kell 17.00

Etendused

- Luulemäng “Kuulus on kummaline” 18. okt kell 19.00
- Improetendus “Ristteel” 26. okt kell 19.00
- Etendus “Audients” 29. okt kell 19.00
- Lastelavastus “Mälestuste pööning” 30. okt kell 11.00
- Viimsi Muusikaliteater 25 kontsert-
etendus “EI PEATADA MEID SAA” 5. nov/8. nov kell 19.00
- Komöödiateatri etendus „Kolm
musketäri-lõbusad lood tööst ja rahast” 15. nov kell 19.00
- Muusikal “Elupuu päästmine” 22. nov kell 12 ja 18

Koolivaheaja laager

Vahva linnalaager 7–10. aastastele
lastele 21.–23. okt kell 10.00–15.00

Retropidu

Modern Talking Reloaded ja Lahedad
Mutid 16. nov kell 20.00

Näitus

Anne Veelmaa Vaasa loodusmaalide
näitus avatud kuni 1. novembrini

Viimsi Huvikeskus
Nelgi tee 1, Viimsi
Tel. 6 028 838
viimsi@huvikeskus.ee

JUTUTUBA KOHVI JA PIRUKAGA

Külla tulevad
Annika, Lemme ja Anne

RANDVERE KOLMAPÄEVAL
PÄEVAKESKUSES kell 11.00

23. oktoober

WWW.VIIMSIHOOLEKANDEKESKUS.EE

Aime Salmistu 56907520
aime.salmistu@viimsihoolekandekeskus.ee
www.viimsihoolekandekeskus.ee

RAHVALIKUD
LAULUD JA KANDLELOOD
KANDLEMEES SANDRILT
RANDVERE PÄEVAKESKUSES

24.10.2024
KELL 15.00

KOOLIVAHEAJA
TEGEVUSED LASTELASETELE
JA VANAVANEMATELE

LASTELE VANUSES 5-II AASTAT

Erinevad töötod:

- meisterdamine
- õpime loodust tundma
- käime muuseumis

21–24.10
2024

EELREGISTREERIMINE
KUNI 18.10.2024

ÜHE TÖÖTOA MAKSUMUS
6€/INIMENE

+372 56470834

marje.plaan@viimsihoolekandekeskus.ee

TANTSU ÕHTU
RÕÕM MUUSIKAST ANDRUS HALUETIGA

23 OKT KOLMAPÄEV
ALGUSEGA KELL 17.00

Haabneeme keskus I korrus

LEHTE.JOEMAA@VIIMSIHOOLEKANDEKESKUS.EE / 56 24 06 88

AQUAPARK.EE

Atlantis
H₂O aquapark

**ATLANTIS ON KUNI 27.10
AVATUD IGA PÄEV!**

Õhtubuffet kuni 26. okt
iga päev kell 17:00-20:00

Eripakkumine peredele
broneerides laua ette: 48€

toitlustus@spatallinn.ee

 VIIMSI SPA
restoran

LAURIS GUNDARS SIIM AIMLA

TALLINNA KARUD

MUUSIKAL

**VIIMASED ETENDUSED!
VIIMSI ARTIUMIS
20. NOVEMBRIL
KELL 12.00 JA 19.00**

PIIP JA T3T
TEATER